

KIADÓHIVATAL TELEFON 2-71

IX. évfolyam • 275. szám

1928 December 18 kedd
• 5689 év Tébét 5 •

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A politikai csatater a választások után

Nem lehet elvitatni, hogy a december 12-iki és 15-iki választások teljesen új éra kezdetét jelentik ország belpolitikai életében. Az a tény, hogy Manu biztostotta a választások teljes tisztaságát és szabadságát, már magábanveve is forradalmi lépést jelentett az ország hitványes választási hagyományairól szemben, amelyeket az erőszak a választók lelkiismeretének minden lehető módon való terrorizálása és last not least, az urak meghamisítása domnált. A mostani választások visszaállították az általános választójog és a lelkiismereti szabadság princípiumainak respektálását és nem lehet kétség hozzá, hogy ezek a választások olyan precedensül szolgálóak a jövőre vonatkozólag, amelyet nem hagyhat leseyimen kívül senki sem, bárki is legyen az, aki Manu-t egykor fel fogja váltani a hatalmon. A választások szabadságának köszönhetően az is hogy a kuzsálók és a kommunis-ták bukásával, ma mértékadó körök is látják, hogy e két szélsőséges áramlat megszünt tényező lenni politikai életünkben. Antiszemiták mindig voltak és lesznek és a törvény intézedeinek respektálása mellett mindenképpen szabadon követhető politikai hitvallását. Mint nálunk is tényező azonban az antiszemitizmus megszűnt létezni s a kormány ennek megfelelően a kellő erőfeszítést kell, hogy tegyen a turbulens csoportok elszórt próbálkozásaiával szemben.

Teljesen új helyzet elé állítja a választások merlege a liberális pártot, Bratianu Vintila diestelen és a liberális tradíciókhoz nem méltó bukása bebizonyította, hogy a liberális párt elavult kormányzati módszerű, politikai és gazdasági koncepciói nem illeszthetők be többé a haladó Nagyrománia politikai életének ritmusába. Bratianu Jonel halála előtt megindult a liberális párton belül egy áramlat, amely a pártot irányító szellemi teljes és gyökeres revízióját, a pártot felújítását és általában alapos és a modern idők szemlé-ének megfelelő reorganizációt követelt. Ez az áramlat külföldön erőteljes hangszílyozódott Bratianu Jonel halála után, miközben eljutott a párt éléről az az államférfi, aki a maga hatalmas egyéni sulyaival és presztízsével fedni tudta a liberális párt összes defektusait és potolni a neptömegekkel való kontaktus hiányát is. Bratianu Vintila sohasem örvendett a liberális párton belül sem különös tekintettel Maguk a liberálisok besismerték, hogy szűk látókörű, makacs és hogy gazdaságpolitikai koncepciói végtelenül elhibáztak. Kétségtelenül jött az a presztízs-hiányuk köszönhető, hogy a liberális pártkeretek fogyelme megváltozott s hogy a disszidencia eddig soha nem látott virágzásnak indult.

Az új szellemet követelő áramlat láthatatlan szellemi rectora és prezump-tív megtestesítője Duca volt belügyminiszter. Egész politikai karrierje alatt Bratianu Jonel kedvence és bizalmasa volt és a liberális pártnak nem volt titok, hogy ő van kiszemelve Jonel utódául. A liberálisok volt törzsfőnöke azonban halálos ágyán másképp rendelkezett. Azóta a kulisszák mögött szakadatlan és ádáz harcot folytat Duca az örökségért, amelyet elragadtak előle. Nyílt titok volt, hogy

Duca belügyministersége alatt közvetve, vagy közvetlenül támogatott olyan ellen-zéki lapokat, amelyek a legélesebb tönus-tan támadták Bratianu Vintilat. A libe-ralis párt két táborra szakadt. Az intel-lektuelek túlnyomó többsége és a párt fiatalabb tagjai Duca mögött soraköz-nak fel, míg az öregebb liberálisok a Bra-tianu-dinasztia iránt érzett mély respek-tusukból kifolyólag és főleg a dinasztia jóvoltából élvezett hatalmas anyagi elő-nyök viszonzásaképpen Bratianu Vintila mellé állott.

Az új választások akuttá tették Bra-tianu Vintila és Duca ideafeszítő, egy-lőre csak álarok mögött folytatott pár-

baját. A volt belügyminiszter kapta az összes megválasztott liberális jelöltek kö-zött a szavazatoknak legnagyobb száza-lékát és az egész bukaresti sajtó szembe-állítja ezt a sikert azzal a csufos bukás-sal, amely Bratianu Vintilat érte a Bra-tianu dinasztia bukásakor. Rövidesen el fog dönteni, el kell döntnie annak, hogy Duca lesz-e a liberális párt elnöke, vagy a Bratianu dinasztia fogja továbbra is ke-zében tartani a párt sorsának irányítá-sát. Az első esetben az az áramlat jut győzelemre, amely a nemzeti parasztpárt felé koncilians magatartást tart szüksé-gesnek és a párt szellemének és pro-gramjának a modern idők követelmé-nyeire való alkalmazását akarja. A má-sodikban a Bratianu-dinasztia citadellái továbbra is egy lényegében reakciós kor-

mányzati módszer végvárai lesznek. Eb-ben az esetben a liberális párt rövid időn belül ketté fog szakadni és Duca elnöksége alatt egy új párt jön majd létre, amelyet a nemzeti parasztpárt is támogatni fog abban, hogy az avereszká-nusok, jorgisták és Bratianu-hivek fö-lött az ország második kormányzó-párt-jává erősödjék.

Az új parlament tehát egy rendkívül érdekes és a politika gourmandjai szá-mára csodálatos látványosságokkal szol-gáló összetűzés színtere lesz. Ebből a harc-ból — amely a kulisszák előtt és mö-gött már az eljövendő kormányelnök kormány méltóságáért folyik, — a ro-mán belpolitika jövő útja fog szemünk előtt kibontakozni. És ebben a küzde-lemben Averescu, Iorga és Lupu kis csoportjai csupán a statiszták szerepét fogják játszani.

113 választott szenátor közül 110 nemzeti-parasztpárti és 3 magyarpárti

Kik fogják képviselni Erdélyt a szenátusban

(Bucuresti-Bukarest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint az előre-látható volt, a szenátusválasztások nem hoztak meglepetést az ország számára. A három széles vármegye kivételével mindenütt a kormány jelöltjei jöttek be. Egyetlen egy ellenzéki jelöltet sem vá-lasztottak meg szombaton az ország terü-letén, ami azonban nem jelenti azt, hogy a szenátusból hiányozni fognak az ellen-zék képviselői.

Ismeretes, hogy a választói törvény értelmében csupán 113 szenátor kerül be a parlamentbe általános választás után. A szenátus többi tagjait az egyes megyék községi tanácsai választják, amelyek te-hát 71 szenátort küldnek a parlamentbe, a kereskedelmi és iparkamarák (8), a mezőgazdasági és munkakamarák (4-1) szenátort választanak. Végül egy-egy szenátort választanak a bukaresti, jassi, csernovitzi és kolozsvári egyetemek pro-fesszorai is. A községi tanácsok szenáto-rai kivül tehát, akik között feltétlenül lesz néhány ellenzéki, előreláthatólag a professzionális és valószínűleg az egye-temek szenátorai között is akadnak fog egy-két liberális.

A jogszerinti szenátorok liberálisok

A törvény értelmében több jogszerinti tagja is van a szenátusnak. Így mind-nekelőtt is hivatalból szenátor az ország trónörököse, az ortodox és görögkatolikus metropoliták és püspökök, vala-mint a különböző felekezeteknek egy-egy reprezentánsa. Jogszerinti tagjai továbbá a szenátusnak a volt miniszterelnökök, azok a tábornokok, akik a háború alatt hadtestek parancsnokai voltak és mind-azok, akik tíz törvényhozási perióduson keresztül tagjai voltak a parlamentnek. Ily módon jogszerinti szenátor Bratianu Vintila, Prezan tábornok, Mosoiu tábor-nok, Nistor volt közmunkügyi minisz-ter, N. Saveanu volt kamarai elnök, Juliu Valoari, I. Grosoreanu, stb. valamennyien liberálisok. Prezan tábornokot ki-veve természetesen, akiknek a nemzeti pa-rasztpárt iránti szimpátiái közismertek.

A szenátusi mandátumhoz jutott miniszterek

A szombati választások eredménye

képpen szenátornak választották meg Doljmegeyében Costachescu közoktatás-ügyi, Brailában Aleria közlekedésügyi miniszter. Szenátori mandátumot kapott végül Teleormanban Cihosky tábornok-hadügyminiszter. Tudni kell, hogy a mi-nisztereknek a parlament szervezeti sza-bályai értelmében joguk van felszólalni tekintet nélkül arra, hogy megválasztották őket — azonban csakis szigoruan a resszortjukhoz tartozó kérdésekben. Ezért azután a kormány rendszerint gondoskodik róla, hogy egy képviselőhá-zban, mint a szenátusban legyenek tagjai, akik teljes joggal és minden egyes kér-désben képviselhetik a kormány érdekeit.

A zsidó szenátorok

A nemzeti zsidóságot a szenátusban dr Mayer Ebner, a bukovinai cionisták vezére képviseli, aki a kormánypárt listáján választották meg és dr. Niemerover főrabbi, aki a zsidó felekezet képviselő-jeként foglal helyet a szenátusban. Meg-választották ezenkívül a kormánypárt listáján Bukarestben dr. Rapaport Samu orvost és Tighinában (Besszarabia) Moise Zipsteint, mindketten a nemzeti parasztpárt tagjai. A csernovitzi keres-

kedelmi és iparkamara a cionista dr. Karl Klugert jelölte és a galaci kamarai kör-zet jelöltjeként lép fel Max Auschnitt. A kormány mindenesetre biztosította a zsidóságnak a szenátusban való képvisel-tetését, bár a képviseltetés éppoly nem felel meg a zsidóság számáranyának és tényleges erejének mint a zsidó, képviselői mandátumok száma.

Az erdélyi szenátorok

A szombati szenátorválasztások alap-ján a következők lettek Erdély szená-torai: Arad: Pop-Csicsó István, Juliu Grosoreanu, Constantin Teodorescu, (38.603 szavazattal). Alba: Aron Victor (15.387 sz.) Brassó: Victor Braniste, a „Gazetta Transilvaniei” főszerkesztője, (12.316 sz.) Bihar: Augustin Maghiar, dr. Titu Trif, dr. Quintilud Viciu és dr. Egri Gergely, Nagyvárad volt polgár-mestere (29.234 sz.) Csik: Gyárfás Ele-mér magyar párt (10.442 sz.) Kolozs: dr. Valentin Porutiu és Jon Negritiu (18.884 sz.) Krassó: Ioan Vida és Ion Cotaarla (22.496 sz.) Fogaras: Ioan Clinciu (8207 sz.) Hunyad: dr. Iustin Pop, Adam Ba-sarab, Ioan Penea (29079 sz.) Maros-torda: dr. Ioan Pantea és Nicolae Vulcu

Megtakarítás 30%

Teljes kiárusítás
gyapju kötöttárukban

BLATT-nál

Cluj, Piata Unirii 13.

Minden elfogadható árban

Használja ki mindenki ezt a ritka kedvező alkalmat, hogy prima, jó árut olcsón vásárolhat.

Megtakarítás 30%

Szendáció! 30%

Egy közgyűlési incidens miatt lemondott a nagyváradi ortodox hitközség vezetősége

(Oradea-Nagyvárad, december 17. Az Uj Kelet tud. A nagyváradi ortodox hitközség vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését, amely váratlanul páratlan izgalmakhoz vezetett. A közgyűlésen a jövő évi költségvetés szerepelt napirenden és a költségvetési kérdések megtárgyalása körül olyan viharok keletkeztek, amelyeknek következtében Reich József, a nagyváradi ortodox hitközség köztiteljében álló elnöke, lemondott tisztségéről. Reich József lemondását a vezetőség többi tagjainak hasonló elhatározása követte és így következett be az a rendkívüli eset, hogy egészen jelentéktelen nézeteltérések miatt a nagyváradi hitközség elnökségét vezetőség nélkül áll.

A közgyűlés nyugodt menetben indult és annak megkezdésekor még senki sem gondolt a bekövetkező viharokra. Az elnökség és a közgyűlés tagjai között az első nézeteltérés Silberstein Armin felszólalásakor támadt, aki a költségvetés egyik pontjához hozzászólván, olyan kijelentést tett, amelyet Reich József elnök magára nézve sértőnek talált. Az indignálódó Reich József védelmére Nussbaum Sámuel kért szót és méltatta Reich József munkásságát és azokat az érdemeket, amelyeket a hitközség ügybuzgó elnöke hosszú tevékenysége alatt szerzett. Felszólalásának végén Nussbaum Sámuel bizalmi indítványt terjesztett elő és a hitközség 27 szavazattal ellenében bizalmat is szavazott az elnöknek.

Néhány jelentéktelen pont megtárgyalása után Silbermann József emlékeztetést szólna, aki indítványt terjesztett elő abban az irányban, hogy a hitközség a Zsidó Jogvédő Irodának 50 ezer lejes szubvenciót szavazzon meg. Silbermann felszólalását azzal támogatta, hogy a Zsidó Jogvédő Iroda már nagyon sok zsidó kereskedő és iparos ügyében lépett közbe sikeresen és mint a zsidó érdekeket derékán képviselő intézménynek, a hitközség szubvenciója kijár.

A vezetőségben Silbermann József indítványa néhány ellenvéleményt hívott ki. Reich József elnök is annak a nézetének adott kifejezést, hogy a Zsidó Jogvédő Iroda kifejezetten cionista intézmény, amelynek támogatása nem eshetik a hitközség hatáskörébe.

Reich Józsefnek ez a kijelentése a közgyűlés cionista tagjai között valóságos viharos ellenzést váltott ki. A ki-

tört. viharban a közgyűlés többsége tör. lándzsát Silbermann József javaslatára mellőzve és ez arra készítette Reich Józsefet, hogy elnöki tisztségéről való lemondását bejelentve, elhagyja a közgyűlést.

Reich József eltávoztával az elnöki széklet Mittelmann Jakab vette át, aki megejtette a szavazást a felvetett javaslat felett. A hitközségi közgyűlés megszavazta a Zsidó Jogvédő Irodának adandó szubvenciót, elhatározta, hogy a

Zsidó Jogvédő Irodát a hitközség intézményének nyilvánítja és annak irányítására a hitközség vezetőségéből tagokat delegál.

A költségvetési vita viharos befejezéséhez Mittelmann Jakabnak bejelentése járult, aki a vezetőség többi tagjainak nevében is szolidaritást vállalt Reich Józseffel és bejelentette, hogy a hitközség teljes vezetősége Reich Józseffel együtt lemond.

A hitközségi közgyűlés izgatott hangulatban oszlott szét és úgy az elnökség, mint a közgyűlés tagjainak részéről élénk kommentálásokra adott okot. Egyöntetűen alakult ki az a vélemény, hogy a közgyűlésen felvetett problémák nem bírtak olyan fontossággal, amelyek miatt Reich József lemondása szükségessé válna. Cionista körökben is, ahol Reich Józsefnek a cionista mozgalom iránt táplált szimpátiáját jól ismerik, azt hangoztatják, hogy Reich Józsefet el kell tántorítani elhatározásától és ebből a célból a zsidóság összes pártánálait magába foglaló monstre küldöttség fogja Reich Józsefet felkeresni, hogy lemondásának visszavonására rábírák.

Bolivia megverte a paraguayi csapatokat és győzelmeiről értesítette a Népszövetséget is

A két délamerikai állam megkezdte a hadműveleteket. A Népszövetség másodszor is felszólította a háborus feleket az ellenségeskedések beszüntetésére

(Newyork, december 17. A népszövetségi közvetítés és minden más intervenció ellenére Bolivia és Paraguay között megkezdődtek a hadműveletek.

London, december 17. Buenos-Airesből érkezett jelentés közli, hogy a paraguayi határszélén a boliviai kormány-csapatok véres harc árán elfoglalták a Lopez-erődöt. Délamerikában ezt a tényt a háboru megkezdésének tekintik, melyért a szomszéd államok és a világ közvéleménye előtt így Boliviának kell viselnie a felelősséget és a következményeket is.

Buenos-Airesből érkezett jelentés szerint a boliviai csapatok előnyomulása paraguayi területen tovább tart. Elfoglalták többek között a Royat-Sylver és Reverata erődöket is. A paraguayi hadsereg a Bahia-Negra fővédelmi vonalra vonult vissza, amelyet boliviai repülő-

bombáznak. Később a paraguayi lovas-ság visszafoglalta a Lopez tábornokról elnevezett erődöt a boliviaiaktól. Mindkét részről súlyos veszteségek vannak. A harc folyamán két boliviai tiszt is elesett. A paraguayiaknak 11 halottjuk volt, míg a boliviaiaknak nagyobb a veszteségük.

Páris, december 17. Newyorki jelentések szerint újabb véres összecsapások voltak a paraguay-boliviai határon. A küzdelemben ezuttal a boliviai határőrség maradt győztes. A paraguayiak halottaik hátrahagyásával az ország belső területe felé menekültek. Bolivia fővárosában, La Pazban a győzelem hírére több mint 30.000 ember tüntetett a háboru mellett. Hír szerint Argentínán keresztül hadianyag szállítmányok érkeztek Bolivia háborus céljaira. Newyorkból érkezett jelentések mindkét ország fővárosából harcias hangulatról és lelkesedéssel adnak számot a lakosság mindenütt viharosan követeli a háborut.

A konfliktus oka az a petróleumban gazdag vitás zónába eső határterület a két ország határán, amelyet félvad indiántörzsek laktak és amelyet a paraguayiak minden tiltakozása ellenére éveken át erősítették és védelmi vonalakkal láttak el. Ebben a vitás zónában van a Buckheron erőd is, amelyet a boliviaiak most néhány más erőddel együtt megszállottak. A harcban kétségkívül Bolivia az erősebb fél. Két és félmillió lakossága és jól felszerelt repülőrajza nagy előnyt jelentenek az egymillió lakossal bíró Paraguay-jal szemben, noha ez utóbbinak harci erejét nem lehet kétségbe vonni. A Bolivia-Paraguay közötti most kitört háboru alkalmával Assuncionban azzal szitják a lakosság harci kedvét, hogy utálnak az

1860 évi eseményekre, amikor Paraguay Braziliának, Argentínának és Uruguaynak egyidőben üzent hadat és a köztársaság akkori férfilakossága a háboruban mind egy szálig elesett, vagy rokkanat lett, de megtette hazája iránti kötelességét.

Luganó, december 17. Briand, mint a népszövetségi tanács elnöke újabb táviratot indított a főtűkari hivatal utján Boliviához és Paraguayhoz, hogy azonnal szüntessék be az ellenségeskedést, amely a békét felborulással fenyegeti. A lapok közlése szerint Bolivia közölte a népszövetségi tanáccsal legújabb hadi sikereit. A távirati közlés kilitásba helyezi a további jelentéseket a hadműveletekről, mert Bolivia, mint a távirat közli, le akarja törni Paraguay harci kedvét és hősködését. A további jelentéseket Bolivia kormánya a Népszövetség iránti tiszteletből helyezte kilitásba.

A „Petit Parisien” munkatársa előtt Briand nyilatkozott a délamerikai háborus konfliktusról. A külügyminiszter annak a reményének adott kifejezést, hogy a háboru mégis el lehet háritani. Ha várakozása ellenére ez mégsem történne meg, sürgősen összehívja Párisba a népszövetségi tanácsot.

Római jelentés közli, hogy ma a pápa is interveniált a két kormányfal a konfliktus kielezésének megakadályozása érdekében.

— Ki keres házi tanítót? Tudvalevő, hogy Kolozsváron számos zsidó diák él akik egyetlen megélhetési lehetőségüként középiskolások diákok oktatását vállalják. Tudva azt, hogy Kolozsváron nagyon sok zsidó család van, ahol a gyermekek oktatására szívesen látnának képzett egyetemi hallgatókat, az Uj Kelet szerkesztősége, hogy olvasóinak ebben is rendelkezésére álljon, ingyenesen közvetít szakképzett tanárokat, román, német, francia, angol és héber nyelvtanításra valamint középiskolások diákok előkészítésére. Akik hazitanítóra igényt tartanak, érdeklődjenek az Uj Kelet szerkesztőségében Calea Dorobantilor 14 alatt, telefon 177.

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár a

„Sport”

kötőfáruházban Regele Ferdinand 16. szám alatt.

Mindenki meggyőződhet olcsó árainról.

Nagy karácsonyi vásár!

Szabó Jenő

divatkülönlegességek nagyáruházában CLUJ.

Karácsonyi ajándéku egy ruhára való kelmet adok minden vevőnek, aki 1000 lejes készpénzvásárlást eszközöl.

Fenti kedvezmény vidéki utánvételes megrendelésekre is érvényes!

Fehér Kereszt Nagyszálloda Aradon

Hideg, meleg folyóvíz és központi melegvízfűtés üzemben. Mérsékelt árak, elsőrangú ház.

Jelszó: Legjobb Fa Stotternál!

Olcsó tüzifa!!

Telefon-szám 800

Nem megtévesztés! Nem burkolt elnevezés! Nem zsákban macska! Nem ugynevezett „magas kalóriájú tüzifa” hanem

Egészséges, száraz, vastag hántott tüzifa mázsánként Lei 100.—
Egészséges tölggy és eserhasáb tüzifa mázsánként Lei 90.—

Felaprítva és házhoz szállítva!

STOTTER-CÉGNÉL

Telefonszám 800,

Strada Noua 59.

Telefonszám 800

Válassza ki jó előre

hasznos-praktikus

karácsonyi ajándékát,

melyet legolcsóbban beszerezhet a

Rózsa M.

Royal drogeriájában, Cluj, Főter 26

Nézz meg a kirakatomat!!

Végleg megszűntetjük

gramofon és lemezraktárunkat, ezért az összes raktáron lévő gépeket és lemezeket

féláron kiárusítjuk

Legjobb alkalom szép karácsonyi és újévi ajándék beszerzésére.

Triska I. Cluj, Str. Saguna 14.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánág zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
 az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Fischer Tivadar üdvözlése

Ma délután népes zsidó küldöttség kereste fel dr. Fischer Tivadart, hogy üdvözölje őt képviselővé választása alkalmából. A küldöttség első szónoka dr. Kertész Jenő volt, aki az Erdélyi Zsidó Választási Bizottság vezetője nevében köszöntötte dr. Fischer-t és biztosította őt a Biokk tagjainak szeretetéről és ragaszkodásáról. Dr. Marton Ernő a Zsidó Nemzeti Szövetség és Erdély zionistáinak üdvözlését tolmácsolta akik büszkén tekintik dr. Fischer Tivadart vezérüknek. Biró Andor, a Haggibbor sportklub nevében kívánt sok szerencsét dr. Fischer parlamentli működéséhez és kérte, hasson oda, hogy a kormány erőteljesen támogassa a zsidó sportot is. Végül Somogyi Miksa a zsidó kereskedőtársadalom nevében köszöntötte az erdélyi zsidóság képviselőjét és annak a reményének adott kifejezést, hogy a zsidó képviselők tevékenysége áldásos lesz a kereskedők helyzetére.

Az üdvözlésekre dr. Fischer Tivadar mélyen meghatva válaszolt. Ez a perc — mondotta — kárpótolja őt hosszú zsidó közéleti munkájáért és önzetlen fáradozásaiért és a szeretetnek ez a megnyilatkozása erőt ad neki a további küzdelemhez. Igéri, hogy igyekezeni fog megfelelni a képviselői működéséhez fűződő várakozásoknak és biztos benne, hogy mindig nyugodt lélekkel és nyílt homlokokkal állhat majd a zsidó közvélemény ítélőszéke elé.

Dr. Fischer Tivadar ma este Bukarestbe utazott, ahol a kormánnyal több fontos zsidó ügyben fog tárgyalni.

— Szabadságra ment a német parlament. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés tegnap a késő éjjeli órákban két ülést tartott, amelyekben a költségvetést tárgyalták. Felszólalt a vitában Hüferding birodalmi pénzügyminiszter is. A második ülés éjjel félháromkor ért véget és a birodalmi gyűlés megkezdte karácsonyi szünetét. A második ülés vége előtt a birodalmi gyűlés többsége felhatalmazást szavazott meg Loebe elnöknek arra, hogy a birodalmi gyűlést január első napjainak valamelyikére összehívassa.

— Argentínából is táviratoztak a Marsra. Rio de Janeiról jelentés szerint az argentinai spirisztisták elnöke rádió útján üzenetet küldött a Marsra. A leadott szikratávirójelek hatására az összes argentinai rádióamatőrök és hivatalos vevőállomások is figyelték, de eredménytelenül; a Marsról nem válaszoltak a leadott rádiójelekre.

— Milyen időjárás várható? Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint egyelőre még hideg és tulnyomóan száraz időjárás várható, később nyugati irányból csapadékhatással lassu enyhülés valószínű.

Korosec miniszterelnök három autonóm tartományra akarja felosztani Jugoszláviát

Ljubljana, december 17. Egyik lap beavatott helyről származó hírt közöl arról, hogy Korosec miniszterelnök már hosszabb idő óta alkotmányreform előkészítésén foglalkozik, amelynek az lenne a hivatása, hogy a jugoszláv politikai életben a békét a különböző pártok és nemzetek, így elsősorban a szerbek és horvátok között újra megteremtse.

A tervezet szerint Jugoszláviát három részre osztanák fel: Dél-szerbiára, montenegrói vajdaságra Horvátországgal és Szlovéniára. Az országrészek törvényhozását három különálló parlament intézné és csak a külügy, hadügy és a közlekedésügy volna közös. Korosec most igyekszik megnyerni tervezetének kormányfőjéül elsősor-

ban Davidovics demokrata vezért és azután szándékában van tárgyalásokat folytatni Macekkel, a horvát parasztpárt vezérével is.

Iskolák, intézetek és köztisztviselők: karácsonyi és újévi bevásárlásnál rendkívüli engedményben részesülnek a

Népáruházban

Calea Regele Ferdinand 33.

Ugyanott ócska férfiinget selyem előingre becserelenek 95 lei ráfizetés mellett.

— A kolozsvári Ceire Mizrahi chanukaestélye. Rendkívül jól sikerült hangulatos chanukaestélyt rendezett tegnap este Kolozsváron a Ceire Mizrahi szimpatikus és lelkes gárdája. Az estélyen, amelyet a Nóta vendéglőben tartottak meg, igen sok vendég vett részt és annak keretében rendkívül emlékedt szellemű beszédek hangzottak el. A Ceire Mizrahi szónokai meglepő felkészültségről tesznek tanúságot és komoly ígérettel biztatnak arra, hogy a Ceire Mizrahi programjához méltó helyet fog tudni biztosítani magának az erdélyi zsidó nemzeti mozgalomban. A megnyitó beszédet Weisz Mózes elnök mondotta, aki rámutatott arra, hogy az ifjú Mizrahi nem egy meglévő és aktív „örög” mizrahiból sarjadzott, hanem neki kell majd kitermelnie az öregebb generáció szervezetét. Költői lendülettel innepi beszédet mondott Baum zweig Andor, majd Ullmann Dezső egy Csernichovszky verset szavalt mély átérzéssel. Ullmann Andor mondott ezután tartalmas és magas beszédet a mizrahi szervezet chanukaünnepéről. Spitzer Gábor héber szavallattal tett tehetségéről tanúságot. Leichtmann Andor az Ezra elnöke a testvéregyesület nevében köszöntötte a Ceire Mizrahit. A kedélyes tea után Klein Eljáhu tanár tartott magasszárnyalású beszédet, majd Sándor Ferenc beszélt a Mizrahi világszemléletének a zsidó reneszánszban való szerepéről. Weisz Mór, Nóta Vilmos, Spitzer Dávid és Tedjovits Helén szellemes beszédei után Bernát V. gyönyörű hegedűszóloja és Löwi Leopold pampás énekszáma szórakoztatta a közönséget, amely egy szép est emlékével a Hatikva hangjai mellett oszlott szét.

MEGHÜLESÉS BETEGSÉGEKTŐL — (nátha, rekedtség, torokgyulladás) mentesül, ha állandóan szopogat Anacot pasztillát.

— John Sullivan vendégszereplése a kolozsvári Román Operában. Az Opera igazgatósága az operaelőadások nívója emelésének érdekében programjába vette, hogy megfelelő szolőnékesek hiányában, rendszeresítse a komoly művészi értéket képviselő és külföldön is elismert énekesek gyakoribb vendégszereplését. Erre az elhatározásra különösen az utóbbi időben előadott operák előadásának süllyedő nívója indította az igazgatóságot. Legutóbb az igazgatóságnak John Sullivan, a híres ir énekest sikerült lekötnie néhány estére. Sullivan, aki világkreációban is megállja a helyét, egyike a legjobb énekeseknek, akiket Kolozsváron alkalmunk volt hallani. A Zsidónő Eleázárjában felejthetetlen teljesítményt nyújtott. Inkább francia iskola szerint képzett két oktávós terjedelmű hangja mindhárom regiszterben egyenletesen és tömören cseng, megfelelő intenzitással biztosan intonál, de ezzel szemben hangját olykor erőltetve adja. Inkább drámai, mint lírai elemekkel rendelkezik, és patetikus, forte részekben sokkal többet tud elérni, mint pianoival. Általában a dinamikára nem helyez nagy súlyt, ami a színezés egyhangúságát hozza magával. Észszerű lélegzőtechnikája van és mégis le kell szögezniünk, hogy hangjából hiányzik az a sajátosság, megkülönböztető karakter, amely például Grozavescunál megvolt. Szinpadai játék kissé fogyatékos, mint a legtöbb nagy énekesé s a dikciója kissé fátyolos. Mindezeknek ellenére megállapíthatjuk, hogy Sullivan kvalitásos énekes, aki hangjával meghódította a kolozsvári publikumot. e. m.

A MAGYAR KÖNYVKIADÁS ESEMÉNYE: A PANTHEON 15 KÖTETES MODERN REGÉNYSOROZATA.

A KIVÁLASZTOTTAK

Korunk legkitűnőbb íróinak legújabb és legértékesebb művei.

Havonta két kötet jelenik meg a következő sorrendben:

November	Március
1 G. HAUPTMANN
A Démon (A német kiadással egyidőben.)	9 MAURIAC
Sorsok.
2 KESSEL
Rongyos hercegek.	10 WALPOLE
Harmer John pünkösdi királysága
December	Április
3 WASSERMANN
A Maurizius-ügy, I.	11 H. G. WELLS
Mr. Blottworthy a kannibálok szigetén.
4 WASSERMANN
A Maurizius-ügy, II.	12 MEYRINK
A nyugati ablak angyala.
Január	Május
5 ANDRÉ GIDE
Pásztorének — Isabelle.	13 KNUT HAMSUN
Csavargók, I.
6 WERFEL
Az érettségi találkozó.	14 KNUT HAMSUN
Csavargók, II.
Február	
7 CONRAD
Óreg és fiatalok.	15 EREDETI MAGYAR REGÉNY, AZ 1920. ÉVI MIKSZÁTH KÁLMÁN-PÁLYÁZAT DIJNYERTES MŰVE
8 SCHNITZLER
Teréz.	

A KIVÁLASZTOTTAK

egy-egy kötetének bolti ára: füve 62 lei, vászonkötésben 88 lei. Aki legelőször karácsonyig megrendeli az egész sorozatot, a köteteket

füve 62 lei, vászonkötésben 88 lei kedvezményes árban kapja.

A kedvezményes előjegyzés nem jár semmiféle anyagi megtérítéssel, mert havonta csak két kötet árárt kell kifizetni. A majdnem 50%-os kedvezményen kívül az előjegyzők a sorozat

MEGLEPÉSTÉS ZÁMBA MENŐ 15-IK KÖTETÉT TELJESEN INGYEN KAPJÁK.

A pártatlan kedvezményben mindenki részesül, aki az ídemelőkötet rendelélapot kiállítja és beküldi Lepage-nak

Ne mulassza el a kedvező alkalmat, mert az Ön könyvespolcáról sem hiányozhat

A KIVÁLASZTOTTAK

nagyértékű, értékesítő regény-sorozat

MEGRENDÉLŐLAP

Libraria Lepage könyvkereskedés

Cluj-Kolozsvár

Ezzel megrendelem A KIVÁLASZTOTTAK című regénysorozatát 15 kötetben. Havonta 2 kötetet veszek át és az első 14 kötet átvételét után az utolsó kötetet ingyen kapom.

FÜZVE 62 lei kedvezményes árban. KÖTVE 88 lei kedvezményes árban. A két könyv árárt minden hó elején előre beküldöm. 12 lei portóval. Minden elején tessék két kötetet utóvéttel küldeni. 20 lei portóval. A köteteket minden hó elején személyesen veszem át és fizetem ki Önöknek!

Név: _____

Foglaltság: _____

Postae cím: _____

CSUPA UJDONSÁGI IZLESESE, FINOM KIALLITÁSI OLCSSÁGI REKORDI

CSUPA UJDONSÁGI IZLESESE, FINOM KIALLITÁSI OLCSSÁGI REKORDI

— Betörő, aki a szoknya alá bujlik félelmében. Berlinből jelentik: Már hónapok óta egy tizenöt tagból álló betörőbanda tartja izgalomban a német fővárost amely kizárólag értékes szőrméket lopott. A banda a legutóbbi két hét folyamán kétféle korona értékű prémárut ejtett zsákmányul. Vezérek egy Pacadka nevű román betörő volt, akik különös körülmények között fogtak el tegnapelőtt. Egy detektív ugyanis az uccán felismerte a bandavezért és üldözni kezdte. Pacadka beharant egy házba, a rendőrök utána és a második emeleten az egész bandát együtt találták, amely éppen pezsgő mellett dőzsölt. A banda tagjai között hét férfi és hat nő volt. Ezeket letartóztatták. Pacadkát azonban egy ideig nem találták sehol. Csak az uccán került elő, amikor az egyik nő bandita feltűnően hosszú és csöppet sem modern szoknyája feltűnt, a detektívnek. A leány erélyes tiltakozása dacára föllibentették a szoknyáját, amely alól a remegve guggoló Pacadka került elő. A szoknyahős a balul sikerült szokási kísérlet után megadta magát.

— Dr. Bohatfel törvényszéki tanácselnök nyugalmába vonul. Dr. Bohatfel Sándor törvényszéki tanácselnök, aki hosszú éveken keresztül volt a kolozsvári árvaszék tanácselnöke, majd táblabírói rangban a törvényszék tanácselnöke, korhatár miatt nyugalmába vonul. Bohatfel, akinek hosszú közéleti működéséről a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk, a kolozsvári társadalom legszelebb rétegeiben nagy népszerűségnek örvend. Puritán jellege és még hivatalos teendőiben is elmaradhatatlan bonhomija úgy a tisztviselői kar, mint a közönség körében osztatlan szimpátiát biztosított számára.

* Most van az ideje, amikor az ember a lezűszereket betegségeinek, grippe, torokgyulladás és hasonlókknak ki van téve. Aki a minden gyógyszerértárbán drogériában kapható Panilavin pasztillákból naponta néhányat szájjában elvadásztat, megszabadul a ragályveszélyétől és így a betegségektől megszabadul.

— December huszonekettedikén megkezdődik az iskolákban a karácsonyi szünet. A tankerületi felügyelőség körrendelettel bocsátott ki az összes iskoláknak, amelynek értelmében az iskolák december huszonekettedikén felfüggesztik a tanítást a karácsonyi szünet megkezdése képen. A szünet tíz napra fog terjedni.

SPORT

Imponáló fölényrel győzött a Haggibbor a KAC klubközi vívóversenyén

Mózes, Fischer és Herczeg a nap hősei. Törvény 11:5, kardverseny 10:6

Vasárnap zajlott le szépszámu közönség jelenlétében a két klub revanche jellegű találkozása, mely a lelkes és céltudatos Haggibbor abszolút győzelmével végződött. A néhány héttel ezelőtti Haggibbor rendezésében megtartott versenyen legnagyobb meglepetésre csak a törvényben győzött a Haggibbor, míg a biztosra vett kardcsapat versenyszámban alul maradt. Azóta mindkét klub vívói nagy szorgalommal dolgoztak, hogy az újabb találkozáskor fitt kondícióban vehessék fel a küzdelmet. Az újabb találkozás alkalmával azonban a pálmát, a lelkesebben, odaadóbban küzdő Haggibbor vitte el. A törvényben Mózes minden asszóját megnyerte és a legszebb stílusban vívó Herczeg csak Losonczy, a KAC legjobbja ellen vesztett. Az asszók közül itt legszebb a Herczeg—Bartunek Titi asszó volt, mely a törvény minden szépségét feltárta és több ízben ösztinte tapsra ragadtatta a nézőket. A csapat másik két tagja Stern és Fischer is lelkesedéssel küzdöttek és két elvesztett asszójukkal szemben ugyancsak kettőt nyertek meg. Fischer Bartunek Titi ellen elvesztett asszója, a verseny szenzációja volt. Stern állandóan fejlődik és nem kell jónak lennünk, hogy rövidesen az első között láthassuk ezt a szerény és szimpatikus vívót.

A kardversenyben Fischer minden asszóját megnyerte, a favorit Mózesnek gyomorhántalmi és a törvény fáradalmi miatt nem sikerült képességeit teljes mértékben kifejeznie és ezért Mezei ellen vívott asszóját elvesztette. A szakosztály agilis elnöke Zádor 2 győzelmet aratott, a fejlődőképes Erdős ugyancsak egy asszót nyert, de Losonczy ellen kimutatta oroszlánkereit.

A verseny egyébként ünnepélyes külsőségek között vette kezdetét, dr. Gabányi a KAC, Zádor a Haggibbor részéről, megfelelő beszéd kíséretében cseréltek zászlót. A verseny elnökségében dr. Cosma Joan és Pop Marian töltötték be az asszövetői, dr. Gabányi, Stotter, Deheleanu és Barla a juri tisztségét, köz megelégedésre. Schenker mester a vívók szakszerű előkészítésében remekelt.

A verseny részletes eredményei:

Törvény csapatverseny: Haggibbor—KAC 11:5. Haggibbor Fischer, Herczeg, Stern, Mózes. KAC: Losonczy, ifj. Szele, Mezey, Bartunek Titi. A Haggibbor főleg Mózes és Herczeg kifünő munkájával ismételte meg multikori győzelmét. A KAC csapatából csak Losonczy és Bartunek Titi elégitettek ki. A Haggibborból Mózes 4, Herczeg, Fischer és Stern 2-2 győzelmet arattak. A KAC csapatában Losonczy 3, Bartunek és Mezey 1-1 győzelmet tudtak megszerezni. Részletes eredmények: Fischer—Mezey 5:3, Losonczy—Herczeg 5:4, Mózes—Szele 5:2, Stern—Bartunek 5:3, Losonczy—Fischer 5:2, Herczeg—Mezey 5:2, Mózes—Bartunek 5:2, Stern—Szele 5:2, Fischer—Szele 5:4, Herczeg

—Bartunek 5:2, Mózes—Mezey 5:2, Losonczy—Stern 5:2, Bartunek—Fischer 5:4, Herczeg—Szele 5:3, Mózes—Losonczy 5:3, Mezey—Stern 5:1. Tussarány 68:53.

Kardvívó csapatverseny: Haggibbor—KAC 10:6. Haggibbor: Mózes, Fischer, Zádor, Erdős. KAC: Losonczy, Mezey, Hintz, Dózsa. A Haggibbor csapatában a legeredményesebb a feltűnően javult Fischer mérnök volt, aki 4 győzelmet aratott. Mózes 3, Zádor 2 és Erdős 1 győzelemmel járult hozzá a sikerhez. A KAC csapatából Losonczy, Hintz és Mezey 2-2 győzelmet arattak, míg a tehetséges Dózsa nem tudott asszót nyerni. Eredmények: Zádor—Dózsa 5:1, Fischer—Hintz 5:2, Losonczy—Erdős 5:4, Mezey—Mózes 5:3, Hintz—Zádor 5:1, Fischer—Losonczy 5:1, Mezey—Erdős 5:3, Mózes—Dózsa 5:4, Losonczy—Zádor 5:3. Itt a KAC vezetett 5:4-re, de most a Haggibbor egyszerre elhuz. Fischer—Mezey 5:1, Erdős—Dózsa 5:4, Mózes—Hintz 5:4, Zádor—Mezey 5:4, Fischer—Dózsa 5:4, Hintz—Erdős 5:1, Mózes—Losonczy 5:4. Tussarány 65:59.

Elmaradt a Sodrongipar—CFR bajnoki. A vasárnapra kitűzött Sodrongipar—CFR bajnoki mérkőzés elmaradt, mert sem a CFR, sem a delegált bíró nem jelentek meg a pályán. Az aranyosgyéresiek csapata kérséssel fordul a sportkerülethez, hogy hiába megtett útjának költségeit megtérítsék.

Budapest. Ferencváros—Bocskay 5:1 (3:0). A Hungáriát verő Bocskay a fenti gólarányban súlyos vereséget szenvedett a Ferencváros csapatától. Az első félidő 10-ik percében tizenegyes a Ferencváros ellen, amit azonban a Bocskay nem értékesít. Szedlacek, Takács II., Turay, az első félidő góllövői, majd a második félidőben ismét Turay és Szedlacek biztosítják csapatuk számára a győzelmet. A Bocskay vigaszgólját Vincze lőtte. A magyar professzionista liga élén ezidőszent a Hungária halad 18 ponttal. A második helyen az Újpest 14 ponttal áll, míg a Ferencváros 2 lejátszatlan mérkőzéssel az ötödik helyet tartja 12 ponttal. Amennyiben a Ferencváros a Budai 33-as és a Sabaria elleni bajnoki mérkőzéseit megnyeri, úgy 16 ponttal a második helyre juthat fel. A liga őszi fordulóját így kétségtelenül a Hungária nyerte meg, mely néhány hónapig tartó válság után újra a régi hatalmas játékerőt képviselő csapattá nőtte ki magát.

Szabó Jenő

divathölönlegességek nagypáruházában

Nagy karácsonyi vásár!

1 m. tiszta selyem francia crep de schin Lei 490.—
1 m. ruhabárony " 78.—
1 m. szövet barchet " 48.—

LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK

EGY „ZEPHIR” KÁLYHA

mely 10 kg fával 24 órán át Lepje meg vele a családját és saját magát!

Gyártja: Szántó Dezső és Fia redőny és kályhagyára Oradea, Str. Marasesti 8.

Kolozsvári vezérképviselő Babos & Co. vasúdvár. Acéllemez-redőnyök, Esslingeni faredőnyök, Vasszerkezeti cikkek.

— Iskolai ünnepély és szüneti értekezlet a „Principesa Ileana” leánygimnáziumban. A Principesa Ileana leánygimnázium, amelynek növendékei között igen nagy számmal vannak kisebb ségiek is, tegnap tartotta iskolai ünnepélyét s ezt megelőzőleg szülői értekezletet. Az értekezleten Negrutiu Jon szenátor iparkamarai elnök tartott beszámolót az iskolaszék működéséről, amelynek sikerült az intézet részére saját épületet szereznie és a felsőbb osztályok kiépítését megkezdeni, úgyhogy ma már 5 osztályból áll, amelyet fokozatosan fognak 7 osztályúvá fejleszteni. Dr. Zugravu Florica, az iskola rendkívül sokoldalú és agilis igazgatója tartott ezután beszámolót és javaslatára megválasztották az iskolaszék tiszteltbeli tagjait: dr. Ion Coltort, Negrutiu Ioan szenátort, Ongeanu őrnagyot, M. Cosmat, Seni Valer közoktatási felügyelőt, Peculeat, a Banca Albina igazgatóját, Fabius Stefan ügyvédet, dr. Mihályi Teodor polgármestert, Bogdan Stefan, a Regina Maria igazgatóját, Ciortea mérnököt, a városi mérnöki hivatal vezetőjét és dr. Jäger József CFR vezérfelügyelőt. Az új költségvetés megválasztása után az iskolai-ünnepély következett, szép énekszámokkal és szavallatokkal. Ezután kiosztották a tanári kar és a növendékek ajándékát.

Purgen (Purgó)- Bayer

az ideális hashajtó, eredeti dobozban.

— Borzalmas szökőár pusztított a kelet-szibériai partok mentén. Berlinből jelentik: A Wolff Távirati Iroda Wladjostolij jelentése szerint a kelet-szibériai partok mentén borzalmas szökőár pusztított. Több gőzös a part közelében elsüllyedt. Egyik japán gőzös legénységéből egyetlen embert sem lehetett az életnek megmenteni. A szökőár pusztításairól még részletes eredmények nincsenek, de nemcsak a tengerpartok közelében, hanem a tengeren elsüllyedt hajókban is óriási anyagi kár.

— Dinamítmérénylet a philadelphiai Ojasz Bank ellen. Newyorkból jelentik: Philadelphiában az olaszok bankje ellen dinamitos merényletet követtek el. A bank ablakán keresztül a helyiségbe dinamitot dobtak be. A hatalmas robbanásra az összes ablakok betörték, a bank berendezése teljesen tönkrement. A merénylet idején szerencsére a bankban senki sem tartózkodott s így emberéletben nem esett kár. A rendőrség a nyomozást bevezette, de az eddig eredménnyel nem járt. Amint itt tudják, a merényletnek politikai háttere van.

Árverési hirdetmény.

Alulírott közjegyző közbenjövetelem mellett, késedelmes vevő terhére, nyilvános árverésen el fognak adni, különböző textilárúk, u. m. férfi és női szövetek, selymek, szőnyegek, vásznak, zefirek, stb. stb. Lei 446.000 értékben, de azon alul is, tételesen f. n. 18, 19. és 20-án mindenkor d. u. 3 órai kezdettel Clujon Albina Intrepozite Albina Közraktár helyiségében Pjaja Gara 1 szám.

A vevő a vételárat és 2 százalék illetéket azonnal készpénzben kifizeti.

Dr. Joan Pordea
notar public.

A K és

A Keren K ben aránylag és 270—280.000 mult esztendő még súlyos különböző eroban az eredm

Két ország hetővé, hogy a Kanada Ussis dása alkalmá dollár (200.000 rozta el, hogy dunamnyi föld szegyet 7 év al de hogy egy egyesek váltó csön utján szes részletben át

Anglia, am az ében már leg perselyből rendezett nagy 15.000 fontot l adományok ut

Egy olyan jedő, tevékeny fejlődés mellett glia, Franciaor Litvánia, Csecl tatnak emelked Argentiná, Bu na, Lettország

A MI P

Az 1927. é 116.836 fontot font földvásárl 5813 font ped

A KKL 1922 font sterlingt vetkezőképen

1. Mezőgaz 907.292 font st

2. Városi

3. Szanálás látás 146.422 f

5. Épületek 50.052 font ste

6. Gazdasá sterling.

7. Kölcson

8. Csatorná sterling.

A nehéz p sikerült ebben totállományát Ebben a száu öbölben az ut ezer dunam, a lete Palesztinái zeti birtokállom kedett amelyb A legközelebbi El Chavara ne kb. 50 ezer du tővé fog válni, világkongresszu kat 300 ezer d

UJ TER

Az utóbbi sitottunk meg. geztünk talajja tét, amelynek 30.000 fontot. évezte a KKL mic Corporation kölcsönt nyujto kölcsönt nyujto zására.

Bármilyen nális munkája nem-e jelenti e eredeti rendle Tény azonban

Az épülő Palesztina

A Keren Kajemet helyzete és legközelebbi feladatai

Írta: Adolf Pollák (Jeruzsálem)

A Keren Kajemet bevételei az utóbbi években aránylag egyforma magasságot értek el, és 270-280.000 font között mozogtak. Az elmúlt esztendő az évrészes előtt két hónappal meg súlyos visszaesést mutatott, azonban a különböző erőfeszítések az utolsó hónapokban az eredményt mégis megjavították.

Két ország Kanada és Anglia tették lehetővé, hogy az eredmények ne essenek vissza. Kanada Ussischkin emlékeztetés ott-tartózkodása alkalmával a múlt évben egy millió dollár (200.000 font) összegyűjtését határozta el, hogy azzal egy igen fontos, 50.000 dunamnyi földterületet megvásároljanak. Az összegzet 7 év alatt kellett volna összegyűjteniük, de hogy egy részét azonnal folyósíthassák, egyesek váltó aláírásokkal 300.000 dollárt kölcsön útján szereztek meg. Ezt az összeget két részletben át is utalták.

Anglia, amelynek normális bevételei ebben az évben már 7000 fonttal emelkedtek, (többszörösebből és bazárból), a nyár folyamán rendezett nagyszabású rendezvényével netto 15.000 fontot hozott fel, a Balfour erdőre adományok útján.

Egy olyan óriási, az egész világra kiterjedő tevékenység folyamán természetesen a fejlődés mellett visszaesés is mutatkozik. Anglia, Franciaország, Görögország, Hollandia, Litvánia, Csehszlovákia és Magyarország mutatnak emelkedést, visszaesést mutat Orománia, Argentína, Bukovina, Németország, Palesztina, Lettország, Délafrika, és Erdély.

A MI PÉNZÜGYI POLITIKÁK

Az 1927. évi bazili kongresszus óta újabb 116.836 fontot investált a KKL, ebből 80.264 font földvásárlásra, 39.759 font talajjavításra, 5813 font pedig ültetvényekre fordított.

A KKL 1928. május 31. ig összesen 1.401.320 font sterlinget investált, amely összeg a következőképpen oszlik fel.

1. Mezőgazdasági földvásárlás 997.292 font sterling.
2. Városi telek 115.292 font sterling.
3. Szanálás, vagyis talajjavítás és vízelvezetés 146.422 font sterling.
4. Épületek a városokban és a falvakban 59.052 font sterling.
5. Gazdasági berendezések 29.027 font sterling.
6. Kölesön 10.563 font sterling.
7. Csatornázási anyagkészlet 16.788 font sterling.

A nehéz pénzügyi viszonyok ellenére is sikerült ebben az esztendőben a KKL birtokállományát 39 ezer dunammal szaporítani. Ebben a számban benne foglaltatik a baifai öbölben az utóbbi napokban megvásárolt 22 ezer dunam, amely egyik legértékesebb terület Palesztinában. Ezzel a földvételrel nemzeti birtokállományunk 250 ezer dunamra emelkedett, amelyből 1600 dunam városi terület. A legközelebbi időre van tervbevéve a Vadi El Chavara nevű terület megszerzése, amely kb. 50 ezer dunamot tesz ki és ezáltal lehetővé fog válni, hogy a legközelebbi cionista világtalálatkongresszusig nemzeti birtokállományunk 300 ezer dunamra emeljük.

UJ TERÜLETEK SZANÁLÁSA.

Az utóbbi évben óriási programot vállaltunk meg. Husz különböző kolónián végzettünk talajjavítási munkálatokat és kutatókat, amelynek összköltsége meghaladták a 30.000 fontot. Ezen fontos munkálatoknál is élvezte a KKL a P.E.C. (Palestine Economic Corporation) segítségét, amely 15.000 font kölcsönt nyújtott a Kison völgyének szabályozásához nyújtott a Kison völgyének szabályozására.

Bármilyen nagy jelentőségű a KKL szanálási munkája, mégis felvetődik a kérdés, nem-e jelenti ez nagyobb összegek elvonását eredeti rendeltetésétől, a földvásárlásától. Tény azonban az, hogy a föld megművelésére

való első előkészítése a KKL alapvető programja és épp az utóbbi években számos munkának a foglalkoztatásával lényegesen hozzájárult az országban uralkodó krízis leküzdésére.

Az utóbbi években 81597 új fát ültetünk. Az első évek váltakozó sikerrel járó kísérletei után ma a fásítás egészen új stádiumban van. Az új erdők, mint a Balfour-erdő és a csehszlovákiai zsidó hősök erdője egybehangzó szakértői vélemények alapján kitünően fejlődnek. A KKL pontos fakataszt vezet, amelynek alapján egész pontosan meg lehet állapítani, hogy kinek hol van a nevére ültetett kertje, vagy ligete.

FASITÁS.

A KKL földjeiből 27.000 dunam csakis erdősítésre alkalmas. Ebből a területből már 7000 dunamon régebbi erdők vannak. 3100 dunamot újabban ültetett be a KKL, úgyhogy kb. még 17.000 dunam területtel rendelkezik erdősítési célokra. Kidolgozott terveink szerint a legközelebbi években évenként 200.000 fát ültethetünk ezen terület teljes befásítására.

A direktórium praktikus tevékenységének vezérfonala az 1921. évi londoni konferencia határozatában van lefektetve. A KKL földpolitikája és annak megvalósíthatatlan jelentősége újabban az 1928. július havában Berlinben megtartott Akcióbizottság gyűlésén lett meg erősítve.

A legsürgősebb feladat — írja például

Ruppin a Joint Survey Commissionhoz intézett memorandumában — hogy a lehető leggyorsabb tempóban újabb nagy területeket vásároljunk. Javaslatának élen a legrövidebb idő alatt 500.000 dunam föld megvásárlását tanácsolja. Ezen nagy cél megvalósításától eltekintve, amelynek keresztülteltele csakis a KKL normális bevételein kívül újabb nagy összegek rendelkezésére bocsájtásával lehetséges, vannak napi feladatok is.

Az újra meginduló bevándorlás a KKL felkészülve kell találja. Hogy a KKL nemzeti földterületekkel kell rendelkeznie, már megmutatta az elmúlt negyedik alljaj: a földspekuláció a városban és a földhiány a falun. Az a hatalmas fejlődés, amely a narancsözónában az utóbbi években volt tapasztalható (Telaviv, Herzlija és Petach Tikva között), ahol nagy területen csak magánosok szereztek földet és építettek ki, szükségessé teszi, hogy ebben a körletben a KKL is vásároljon földet.

Fontos feladat továbbá a nagykolóniák körül a munkások letelepítése. Gondoskodnia kell a KKL-nek a középosztály telepítéséről is, amellyel eddig nem foglalkozott. Mivel a kanadai pénzekből vásárolt földek legnagyobb része ültetvényes terület narancsok számára alkalmas, e területen várható olyanok letelepítése, akik némi pénzzel is rendelkeznek. Végül szükséges, hogy a nagy városok körül (Telaviv, Haifa, Jeruzsálem) kert és elővárosok számára területeket vásároljon a KKL.

Nagy programunk elérése: a Geulath Haarez csak úgy lehetséges, ha a nagy zsidó közösség állandóan és behatárolt informálódik a KKL-ről és mindennapi munkával és adományaival hozzájárul céljaink megvalósításához.

Az új palesztinai bélyeg

Azok a levélbélyegek, amelyek egy országban különböző időben érvényben voltak, sokat elárulnak az ország történetéről és fejlődéséről és megmutatja, hogy az ország lakói milyen viszonyosságoknak voltak kitéve az idők során.

Amikor magunk elé terítjük ezeket a kicsiny látszatra jelentéktelen tanult Erec Izrael történeti eseményeinek, lépésről-lépésre tudjuk az ország történetét is követni. Azok a régi török bélyegek, amelyek érvényben voltak akkor, amikor Erec Izrael török uralom alatt volt, semmilyen nyomással, sőt postabélyegzővel sem árulják el Palesztinát.

E török bélyegek mellett abban az időben más országok bélyegei is használatban voltak Erec Izraelben. Az úgynevezett „kapitulációk” idején számos ország saját postahivatalait tartott fenn saját levélbélyegekkel Palesztinában. Egyiptom, Németország, Franciaország, Itália, Ausztria és Oroszország saját bélyegeiket forgalmazták itt is. Más államok rányomatták bélyegeikre „Palesztina” vagy „Jeruzsálem” szót, továbbá a Palesztinában érvényes valutát. Voltak levelek, amiket Palesztinából bélyeg nélkül küldtek el, egyszerre ezzel a nyomással: Aus Jeffa — Deutsche Post — vagy Poste française Jerusalem. Az osztrák posta egy időben saját bélyegeit kettévágta és a számára jelentéktelen Palesztinában ebben a formában elegendőnek tartotta.

Később Erec Izraelba jöttek a biluisták, Chovóvé Cion mozgalom chalucei. Ők voltak azok, tak azok, akik magukra vállalták

az uttörést és a harcok nehéz munkáját egy korrupt és gondolatnélküli kormánnyal szemben. Kopár sziklás területből támadtak Rison Cion, Rechobot és Petach Tikva kolóniák. Ezek a kolóniák használtak elsősorban 1902-ben héber bélyegeket és pedig Keren Kajemet Lójjizrael kék Cion bélyegeit. 1905-ben Rison l'Cion egy másik héber bélyegét adott ki, négy évvel azután Petach Tikva nyomatott saját bélyegeket, amelyen fekete-zöld-narancs színben látni lehetett a narancsfát és egy ekét. Az osztrák posta ezeket a bélyegeket érvényeseknek tekintette és ez már önmagában nagy haladás volt, azonban a bélyegek csak a lokális forgalomban voltak érvényesek a kolóniák közötti forgalomban. Csak amikor Erec Jisraelt megszállották az egyiptomi expedíciós csapatok, adtak ki hatóságú Palesztina bélyegeket, amelyeken héber írásjelek is voltak. A különböző hatalmak postahivatalait feloszlatták és Gazától Metuláig egységes bélyeg volt érvényben, amely a Palesztina szót tüntette fel a három hivatalos nyelven: angolul, héberül és arabul. De ez is csak ideiglenesen szabályozta a bélyegkérdést, 1927-ig, amikor forgalomba jöttek a végleges szövegű és rajzu palesztinai levélbélyegek.

Ezeket az új palesztinai bélyegeket 14 darabot tartalmazó szériában bocsátották ki, amelyek kettő és kétszáz mill közötti értéket képviselnek. A szöveg a bélyeg értékén kívül mindössze e szót „Palesztina” viseli magán három nyelven. Rajzai az ország különböző nevezetességeit adják vissza, szimbólumokat, azok számára, akik Palesztinát azzá tették, amit most jelent: a hit s történelem országát, a tradícióját és a jövőjét.

Négy különböző kép díszíti a palesztinai bélyegeket. Az egyik Rachel sírját mutatja, a legrégebb zsidó síremlék egyike, amely Jeruzsálem és Bethlehem között áll az országot mellett. Rachel ósanyánk a zsidó asszony szívéhez mindig közelállott.

Más palesztinai bélyegek a Dávid tornyot mutatják. A torony büszkén „melkedik Je-

ruzsálem falai felé, a régi citadella széles és fenséges kövei, a torony alapja, ama toronyé,

A szikladom és az Omár mecset a harmadik kép a palesztinai bélyegeken. Fenséges épület: egyike a hét világcodának. Egykor a mi templomunk állott ezen a helyen, amelynek utolsó maradáka a régi szürke nyugati fal, a Szentfal, amely évszázadoknak viharával dacolni tudott.

A Jordán völgyében Gilead és Alsógalilea dombjai között fekszik az áttetsző világoskék Tiberias, vagy Kineret tó. Ezt a tavat látjuk a palesztinai bélyegek egy negyedik fajtáján. Galilea oldalán fekszik Tiberia, az ősi pálmákkal díszes városa a keletnek. Mecsetek és karsu minaretek magas pálmákkal vetélkednek. Tiberias ma is zsidó város, ahol együtt él a pájeszos, kaftános zsidó és a modern, de szívében ősi zsidó fiatalóság. A város körül fekszik Dagánia, Kineret, Kfar Chittin, a zsidó nép elutalajdoníthatatlan földjén és itt vannak a közelben a Ruthenberg művek is, amelyek szintén a zsidó munkát és életrevalóságot jelképezik.

Uj zsidó mesék

A Retyezátról sűrű köd ereszkedett a városkára. Havas eső csapkodta a betegszoba ablakát, amelyben lázasan fektűt a kis Weil Oszkár. Az apa az ágy mellett virrasztott és aggódva figyelte beteg gyermekének arcát: Álom képek szöttek át gondolatait és sápadt arcán boldog mosoly lebegett. Az álom elshant s a gyermek felnyitotta szemét. Még mindig mosolygott.

— Apukám azt álmodtam, hogy sómér leszek. Mesélj apukám, mesélj valamit.

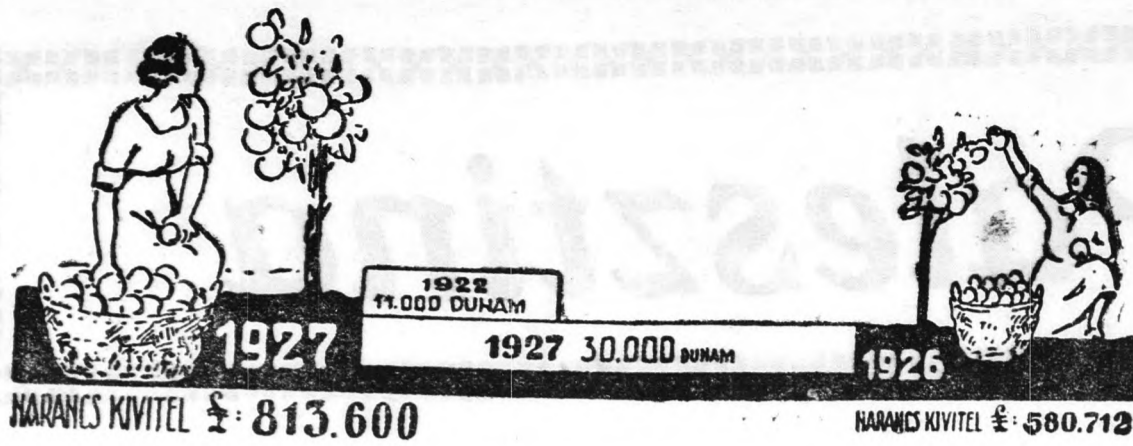
— A cédruserdő köd renetegében egyszer egy kis kunyhó húzódt meg. Lenn a völgyben napról, napra nagyobodott a tisztás, amelyen elvetették a buzaszemeket. Uj házikók nőttek ki a földből. Kis gurok bujdosít játszottak a cédrusfák között. Az erdő szélén puskás sómérok állottak őrt. Izmos chalucok és szép chalucák dalolva aratták az aranykalászokat, este pedig hórát táncoltak a lányok és a fiúk...

Az apa remegve fogta meg a gyermek apró kezét. A kéz fehér volt, mint a hó. A nyolc éves Oszkár mélyen sóhajtvá kérdezte: — Apukám, én leszek-e sómér? — Nemsókára, gyermekem.

És a halál angyala rálehelte hideg leheletét. A nyolc éves gyermek agyából a fojtogató láz elhessegette a meséket. A kis Oszkár most már tudta, hogy az élet nem örökkévaló. Megérezte. Megérezte, hogy van halál és van elmulás. Ez az érzés nehezedett rá, amikor még egyszer utoljára megelevenedtek előtte Cion mezői és a cédrusos erdők. Magasztos érzések éreledtek meg benne. A haladókló gyermek utolsó ámenje volt. Isteni kötelességként szöttek át gondolatait most a halál tornácában. Betöltötték egész lényét. Tudata alatt a kötelesség szent világossága gyult ki agyában és úgy szólt apjához: — Apukám, jer közelebb. Apukám én meg fogok halni, én már nem leszek sómér. És a nyolc évesek szívével, a nyolc évesek akarásával, tisztaságával ejtette ki utolsó szavait, mint valami profeciát: — A harminc lejt... a perselyemből, a Keren Kajemetre hagyom és hangja megszokott.

A csatakos utcán gyűjtőívvel jártak. A hátszegi zsidók pénz gyűjtöttek, hogy husz olajfát ültessenek a mesék erdőjében. Weil Oszkár nyolc éves gur nevére. Hogy a kisajolt, rögök újra zöldeljenek és a madó erdők fái suttogják az új zsidó meséket.

Hátszegi Ernő.

Palesztinai kiskaté

Mit kell tudni a KKL minden barátjának

I. A KKL CÉLJA

kizárólag az, hogy megszerezze Palesztina földjét a zsidó nép örök tulajdonául.

II. PALESZTINA

Milyen nagy az ország?

Palesztina területe Transzjordánia nélkül 20.000 kvadrátkilométer, vagyis 22 millió dunam (1 dunam 1/4 hold)

Hány zsidó lakik Palesztinában?

A zsidó lakosság száma kb. 160.000. Ez a szám a zsidó lakosság megkettőződését jelenti az 1918. évi zsidó lakossággal szemben.

III. PALESZTINA FÖLDJE

Mekkora terület alkalmas Palesztinában felépítésre?

Palesztinában 10 millió dunam terület alkalmas megművelésre.

Mennyi eddig a zsidó birtok?

Egy millió dunam.

Mennyi a KKL tulajdona?

A KKL 250.000 dunam. A többi zsidó birtok a báró Rotschild által alapított Pica (Palestina Colonisation Association) és más magántársaságok tulajdonát képezik.

IV. A KKL SZEREPE A PALESZTINAI FÖLDKÉRDÉSBEN

Ktől vásárolja a KKL a földet?

A KKL elsősorban az arab nagybirtokosoktól szerzi meg a földet, akik azt évszázadok óta megműveletlenül hagyják.

Hol fekszenek a KKL legnagyobb birtokai?

A KKL legnagyobb területei (100.000 dunam) az Emek Jezreélben vannak.

Hány kolónia keletkezett a KKL földjén?

Eddig 40 kolónia.

V. A KKL és KH. SZEREPE AZ ORSZÁGÉPÍTÉSSEN

Milyen eszközökkel hozza össze a KKL földvásárlásra szükséges pénzt?

A KKL önkéntes adományok útján szerzi meg a pénzt a föld megvásárlására. Az önkéntes munkatársak serege gyűjti össze a világ minden országában a számtalan kínáló alkalommal a pénzt.

Van-e még más Palesztina felépítését szolgáló alap?

A KKL-en kívül még a Keren Hajjeszól az Alap, mely Palesztina felépítését előmozdítja.

Mire szolgálnak a KH pénzei?

A KKL szerzi meg a földet, a felépítési munkálatokat pedig a KH. finanszírozza. Utépítés, gépvásárlás, vetőmag beszerzése, bevándorlás, egészségügy, nevelésügy előmozdítása a KH. feladata.

A KH. is ugyanolyan uton gyűjti pénzt, mint a KKL?

Nem a KH. a zsidó nép minden tagjának adózására számít Palesztina felépítésében, míg a KKL. önkéntes adományokat kér.

VI. A NEMCIONISTÁK FELADATA AZ ORSZÁGÉPÍTÉSSEN.

Vajon Palesztina felépítése csak a cionisták dolga?

Az 1917-ben megjelent Balfour-deklaráció óta a zsidó nép széles rétegei felismerték, hogy Palesztina felépítésének ügye nemcsak a cionisták, hanem az egész zsidó nép kötelessége.

Adakoznak-e mások is, mint cionisták a KKL-re?

A KKL. adományait és a KH. adóit minden országban a zsidóság legkülönbözőbb ré-

tegei, cionisták és nemcionisták adják össze.

Milyen okok készítik a nemcionistákat is Palesztinát visszaszerezni?

1. A zsidó közösségből folyó kötelesség és az, hogy a világ az egész zsidóság ügyének tekintse Palesztina felépítését.

2. Palesztina a zsidóság legnagyobb számának befogadására alkalmas.

3. Palesztina felépítése a zsidóságot viszszeveti a földhöz, a produktív munkához.

4. A remény, hogy a zsidóság kulturális reneszansza Palesztinából indul ki.

5. Végül az a tény, hogy Palesztina újjáépítésének sikere a leghatásosabb fegyver az antiszemitizmus ellen, mely a zsidóságnak szemére hányja, hogy semmilyen konstruktív munkára nem alkalmas — és az a tény, hogy az újjáépítés sikertelensége a zsidóság ellenségeinek új fegyvert szolgáltatna.

Ellenkezik-e a Palesztinai munka támogatása az állampolgári hűséggel?

A Balfour-deklaráció óta és a sanremói békekonzferencián a világ összes államai, legjelesebb államférfiak hangoztatták, hogy a zsidóknak állampolgársági joguk csorbítatlansága mellett, joguk és kötelességük ősi országukban a zsidó nép számára zsidó nemzeti otthont építeni. Tíz év óta a világ minden országának kormányai elismerték és támogatják a zsidóságnak ezt a törekvését.

VII. A KKL ELVEI ÉS JELENTŐSÉGE. MIÉRT NÉLKÜLÖZHETELLEN INTÉZMÉNY A KKL. PALESZTINA FELÉPÍTÉSÉN?

Mivel a letelepülők jelentékeny száma nem rendelkezik a szükséges pénzzel, letelepülésük és egyáltalában, a zsidó település az országban lehetetlen volna, ha a KKL. nem adna földet a letelepülőknek örök bérletbe.

A zsidó munka keresztülvitele, a földspekuláció kizárása azok az elvek, amelyekkel a KKL. az ország szociális fejlődésében legnagyobb jelentőségű intézmény.

Milyen veszélyt rejteget a magánföldvásárlás?

A magánföldvásárlás káros spekulációra vezetett. Ez okozta a földárak emelkedését és rendkívül megnövelte a bevándorlást és letelepítést. Egyedül a KKL. erős támogatása tudja ellensúlyozni a magánföldvásárlásból folyó nehézségeket.

Megegyezik a KKL. szelleme a tóra törvényeivel?

A KKL. szelleme megfelel a tóra előírásainak és megfelel a modern földreform minden követelményének.

VIII. A KÉK-FEHÉR PERSELY.

Mivel tette lehetővé a KKL. minden zsidónak Palesztina felépítésében segíteni?

A KKL. persely, melynek minden zsidó házában ott kell lenni, lehetővé teszi, hogy

még a kevésbé vagyonosak is, kis adományokkal Palesztina felépítéséhez hozzájáruljanak.

Mekkora bevételre számíthat a KKL. a fehér perselyből?

Ha minden perselytulajdonos naponta leg-

alább egy leít tesz a perselybe, úgy a KKL. az Erdélyben kihelyezett 20.000 perselyből évi 300 lei átlaggal 6 millió lei bevételt érhet el.

Jelszó: Napi egy leít a KKL. perselybe.

A zsidó nemzet háza Jeruzsálemben

A KKL. kezdeményezésére Palesztinában mozgalom indult meg arra, hogy az összes cionista középületeket egy hatalmas épületkomplexumba tömörítsék. A terv megalkotásával az épület felállítását előkészítő bizottság Ratner mérnököt bízta meg, aki rövid idő alatt nagyszabású ötlettel készítette el az épületkolosszus tervezetét.

Ratner tervei szerint a zsidó nemzet háza egy főépületből és két szárnyból álló komplexumot egy tágas udvar mélyébe építi. Az épület frontja Jeruzsálem főutcájára néz és impozáns voltával a környező szép és modern, hivatalos és magánjellegű építmények közül is kiemelkedik. A tanácsház főépületében a Cionista Exekutive (vagy a Jewish Agency) lesz elhelyezve, míg a Keren Kajemeth az épület jobbszárnyában, a Keren Hajesod pedig a balszárnyon lesz elhelyezve. Ennek az elképzelésnek építészeti szempontból

van technikai jelentősége: ilyen formában az épület-tömb oly pontból sem látható teljes egészében, mindennél egy hatalmas épület kolosszus kontúrjai láthatók s ez a néző előtt még impozánssá teszi az épületet.

A tervnek az az elgondolása, hogy a cionista hivatalok székházának szánt háztömb egy tágas udvar mélyén emelkedjék, igen praktikus célokat szolgál, melyeknek felismerése ösztönre elismerésre készítet Ratner mérnök leleményességével szemben. Tudvalevő, hogy Palesztinában a hivatalos jellegű népgyűléseket az év legnagyobb részében a szabad ég alatt rendezik meg. Ezeknek a népgyűléseknek megtartása mindig nehézségekké utközött, mert nem volt alkalmas térség arra, hogy a gyűléseket a forgalom megakadályozása nélkül tartsák meg. A hivatalos épület udvara fölötté alkalmas lesz nyilvános gyűlések megtartására anélkül, hogy az utca forgalmát akadályozzák. Az épület feljárójának terrasza rendkívül alkalmas arra, hogy szónoki emelvény szerepet töltsön be.

Az épület felépítése hosszú időt fog igénybe venni. Epp ezért rendkívül előnyös az udvar felépítésének gondolata, mert az építkezés lármája nem fogja zavarni az utca közönségét. Az egyre növekvő autóforgalom a praktikusá teszi az udvar felépítésének gondolatát, mert az épület előtt sorban álló autók megnehezítik a bejárat megközelítést. Így az autók zavartalanul futhatnak be a tágas udvaron keresztül az épület feljárója elé.

Az impozáns előcsarnokban először a KKL. épületszárnyának falán szép emléktáblát pillant meg az ember, amelyet Heral Tivadar emlékeztetőre emelnek. Szép lépcsőzetek és művészi oszlopokkal diszített terras mutatják a Cionista Exekutive irodájának feljáróját. A feljáró fölött hatalmas konferenciaterem épül, mely összekötöttségben lesz az exekutive irodáival.

Hogy a Palesztina munka irányítását végző összes hivatalok helyet kapjanak az épületben, Ratner mérnök a főépülethez egy kisebb házcsoportot csatolt, amelyet a főépülettől, annak háta mögött egy kis udvar fog elválasztani.

A nagyszabású ötlet iniciatívája a KKL. től indult. Nemcsak a terv kezdeményezésével, hanem az épület felállításához szükséges összeg felhajtásával is óriási munkát végzett a Keren Kajemeth. A bécsi Phönix biztositó részvénytársaság a KKL. intervenciójára hajlandóan mutatkozott, hogy a transz-akcióban résztvegyen és a prémiumok egy részét Erez Izrael-ben helyezze el. Kisch ezredes egyik legutóbbi beszédében szintén elismerte az épület-tömb felállításának fontosságát és a KKL. nek az ügy érdekében teljesített munkásságát a következő szavakkal honorálta:

„Ezt a pillanatot történelmi nevezetességűnek tartom a zsidóság nemzeti otthonának felépítési munkájában. Remélem, hogy az épület, melynek tervét most köztudatba dobták, nemzeti életünknek jelentős faktora lesz. Köszönettel kell adoznunk a Keren Kajemethnek, hogy a cionista irodák központi épületének felállítását keresztül viszi. Öszintén gratulálok ez alkalommal a zsidó Nemzeti Alapnak.”

Mire költötte a KKL eddigi bevételeit

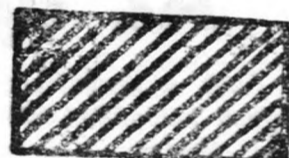
Mezőgazdasági épületekre és munkaházakra
39.142 font

Vízmuvekre
57.564 font

Különböző kiadásokra
67.926 font

Talajjavításokra és sanálásra
75.683 font

Városi telkekre
112.859 font

Ültetvény-földekre
121.869 font

Mezőgazdasági földekre
831.687 font

Az új palesztinai bélyeg

1. Oradca
Mureş: KKL.
B. 11073. 4. C
Satmar: Dr.
8236, 6. Sigh
KKL. Iroda 6
Jenőné 4506.
10. Ineu: Vér
Grünstein D.
2486, 13. Sebl
Perlmutter I.
2000.

Beclean: P
orgho: Goldst
Weisz H. M.
gjt 1650, Targ
George. Pad.
mar: Gomb
la 1885. Ghin
Coblesvantei:
Porgesz Cunci
Bkasz: Dr. Ab
baontához) 60
leuliv.: Militz
391, Lunca: (R
kovits I. 330, T
Satmarhoz 248
250, Sifmeghu
220, Sifinda: B
hoz) 61.

Az I. szá
nik meg. A m
zata elmarad
karitás szemp
összegnagság
városokat. A
mindig folytat
első kimutatás
kább képét ad
de a benne sz
mulik, hogy a
az első tizenöt
még minden v
tűzheti ki, hog
A

Persely (26
Imi (28)
Aranyköny
Akció
Pincas
Templom
Olajfa
Biztosítás
Érték

5689 október
Legjobb pe

5689 október
Szorgalmas
Inknek 70%
900 leies
Márton R. 971,
800 leies
Kun J. 800.
700 leies
Ignácné 730.
600 leies
Charap S. 670,
500 leies
S., 580.

EZ AZ ÚT VEZET

EREC ISZRAELBA

1679 év óta 5689 Chesvan 16-ig Lei 14,074.626.

I. SZAMU KIMUTATAS.

5689 október havi eredmény 1-31-ig Lei 147.087

HELYISÉGEK SZERINT:

1. Oradea: KKL. Iroda 24545. 2. Targu-Mures: KKL. Iroda 22893. 3. Lugoj: Deutsch B. 11073. 4. Gheorgheni: Halasz S. 10358. 5. Satmar: Dr. Steinberger E. és Borgida S. 8236. 6. Sighet: KKL. Iroda 7167. 7. Cluj: KKL. Iroda 6812. 8. Petrosani: Dr. Molnar Jenone 4506. 9. Pancota: Molnar J. 3853. 10. Ineu: Veres I. 3274. 11. Mercurea-Ciuc: Grunstein D. 2810. 12. Careii: Dr. Fehér F. 2486. 13. Sebis: Lefkovits B. 2374. 14. Tinca: Perlmutter I. 2073. 15. Chisineu: Prinz E. 2000.

Beclean: Hirsch Martonne 1831, Sf. Gheorgheni: Goldstein Ida 1750, Reghinul: Dr. Weisz H. M. 1721, Gurahont: Honig Margit 1650, Targu-Sacuesc: Honig S. 1570, Sandgeorgh. Pad. Lebovits Jenone 1485, Zerindul-mare: Gombó Zs. 1400, Zalau: Margulies Amalia 1285, Ghimesfaget: Schweitzer Zs. 1195, Coltasfai: Schreiber Ilonka 1189, Hida: Pogesz Cunei 811, Buteu: Fischer Rezsini 710, Bicz: Dr. Abraham I. 620, Hahnaghu: (Gurahont) 601, Fona: (Tincahoz) 580, Simleu: Militzerné 500, Cermelu: Bohm Laszlo 391, Lunca: (Reghinhez) 385, Vata de Jos: Berkovits I. 330, Tamada: (Oradeához) 300, Iba: Satmarhoz 248, Sannic. mare: Markovits Z. 250, Silmeghu Matyas L. 240, Ozun: Kohn D. 220, Silinda: Halasz A. 60, Sebisa: (Satmarhoz) 61.

Az I. szamu kimutatás uj formában jelenik meg. A mult evi első tizenötnek a táblázata elmarad formailag, azonban helymegtakarítás szempontjából a helységek rendjében összegyűjtésük sorozatjuk fel a városokat. A verseny tehát a helyezéért még mindig folytatható. Az első 15 helyezése az első kimutatásban már a multban is a legtarább képi a városok helyezkedésének, de a benne szereplő városok KKL biztosainak, hogy ambíciójukkal végig megtartsák az első tizenöt közötti helyet. Természetesen még minden város, amely nem szerepel, célul tűzheti ki, hogy az első 15 közé bejusson.

Adományágak szerint:

Table with 2 columns: Adományág, Összeg. Includes items like Persely (2619), Imi (28), Aranykönyv, Akció, Pincas, Templom, Olajfa, Biztosítás, Érték.

5689 október 1-31-ig befolyt Lei 147087.

Legjobb persely: Lugoj Zsidó Nőgyelet Lei 2000.

5689 október 1-31-ig befolyt Lei 147087. Szorgalmas perselyűrtéssel ezévi bevételüknek 70%-át hozhatjuk fel.

900 leies perselyek: Pancota: Márton R. 971, 800 leies perselyek: Pancota: Kun J. 800.

700 leies perselyek: Ineu: Veres Ignacné 730.

600 leies perselyek: Gheorgheni: Charap S. 670, Targusacuesc: Klein Zs. 650.

500 leies perselyek: Fona: Spiró S. 580.

400 leies perselyek: Cehulsilv.: Dr. Gál F. 400, Ciugiu: Ziegler Gy. 481, Lugoj: Huszár V. 410, Oradea: Fellner J. 400, Pancota: Forgács Sz. 461, és Kun J. 412. 300 leies perselyek: Beliu: Marton I. 354, Lugoj: Dutsch S. 300, Oradea: Fischer J. 300, Petrosani: Dr. Junger M. 350, Tg-sacuesc: Vajna J. 300, Zerindul: Gottlieb I. 320.

Perselyek:

Beclean: jul.-okt. 1831, Beliu: Kohn J. 214, Stern S. 150, Gotler N. 130, Werner I. 100, 9 kisebb 403 (1351), Bocig: kisebbek 130. Buteau: Bienenstock: 136, Weitzen, Dr. Erdős és Dr. Felter 100-100, 8 kisebb 274 (710);

Careii: Lebovits Ilonka 126, Mózes és Kertész 100, 57 kisebb 1895 (2121), Cehulsilvanici: Reich 115, Dr. Szász 103, 22 kisebb 571 (1189), Chisineu: részletezetlen: 2000.

Cluj: részletezetlen: 1218, u. az. 260, Cermelu: Illés J. 120, 8 kisebb 241 (361), Ciugiu: 3 kisebb 120 (601), Gheorgheni: Kovács D. 180, Halasz A. és Erdőpar 100-100, 27 kisebb 1167 (2218), Ghimesfaget: Klein J. 162, Bermann M., Stauber M. 100-100, 7 kisebb 413 (775), Gurahont: Weiszberger 114, Pollák 103, Honig V. 100, 14 kisebb 533 (1650), Hida: 17 kisebb 531, Iba: kisebbek 248, Ineu: Stern J. (Beliu), Dr. Kollin J. 200-200, Hauser Lilli és Ada 175, Krausz M. 102, 7 kisebb 267 (1674), Lunca: Kupferstein M. 100, Klein M. 245, 1 kisebb 40 (385), Lugoj: Krausz R. 250, Neumann A. 180, Dr. Lázár Morné 135, Bradu A. 120, Grosz J. 120, Friedmann J. 146, Sebők J. 110, Lineberger I. és Fia 127, Klein B. 140, Hirsch Miksané, Deutsch A. Fiai, Neumann L., Fratii Neumann, Neumann H., Stern V., H. Schwartz, Deutsch B., Brauch S., Junger Z., Deutsch Klári 100-100, 82 kisebb 3434 (8873), Mercurea-Ciuc: szept.-okt. hó Mandel G. 180, özv. Deutsch Lipótné 135, Szántó M. 131, Teitelbaum 121, Fried H. 108, Grünstein D. 100, 21 kisebb 935, (1710),

Oradea: Westfried és Paller 228, Schwartz B. 200, Silberstein A. 176, Stern V. 158, Dr. Steiner S. 153, Deutsch I. 152, Salamon Réz-öntöde 150, Stark A. 150, özv. Klein Sándorné 140, Spitz S. 140, Liebermann E. 136, Lebovits Lajosné 134, Glück Henriké és Winkler M. 130-130, Bernáth Zs. 124, Klein J. 122, Weisz L., Farkas Jakabné, Ardós F., Klein Jenóné, Blum Zs. 120-120, Freiberger Morné 118, Spitzer V. 117, Gottlieb S. 112, Trattner J., Rippper Józsefné, Berger László 110-110, Kallós J. 110, özv. Müller-Samuné 107, Glückman Józsefné 105, Weisz M. és Glück M. 105-105, Hiller és Breuer 104, Dr. Bihari M. 102, Kürzer B. 102, Reich J., Biró J., Dr. Stolcz Gy., Schönfeld Jenóné, Rippper Márton, Friedmann A., Szt. Antal gyógyszerész, Dr. Winkler M., Deutsch L., Dr. Nádaí S., Rosenberg R., Klein J., Grossmann* vaskeresk., Dr. Steiner E., Sándor J., Barna S. 100-100, 1084 kisebb 15590 (224287), Pancota: szept. hó Werner H., (Bél) 150 (950), okt. hó: Irányi M. 255, Rosenberg S. 168, Neumann M. 140, Sonnenklar V. 101, Molnár J., Márton S. 100-100, 5 kisebb 1195 (2903).

Petrosani: Dr. Halmos B. 276, Dr. Molnár J. 243, Kepich Béláné 224, Junger S. 157, Dr. Schaffer H., Schaffer L. 100-100, kisebbek 2672, lónyai pers. 174 (3510), Rastosnea: részl. 652, Reghinulhoz: Déda Wégner Z. 200, Déda Rosenzweig B. 100, 2 kisebb 93, Lunca: dului 2 kisebb 57, Petelea Dr. Wiegner 100, 3 kisebb 150, Jermuteni: Herschdörfer A. és Katz I. 100-100, 4 kisebb 166 (1066), Sang. Padureni: részl. 1415, Satumare: szept. írt. 7091, Sebisa: szept. 61, Sebis: szept. hó. Schwartz E. 260, Fischer F. 150, Róth L., Lefkovits B. 100-100, 7 kisebb 368 (978), okt. hó: Izsák J. 122, Schwartz E. 100, 11 kisebb 474 (696), Seini: szept. hó 1036 Sighet: pers. írt. végezték: Heilpert Zsóf, Székely S., Beck, Glanzmann L., Schwartz N., Wieser I., Lauter G., Birnberg M., Liebermann M., Goldberger J., Rosenkrantz J., Genuth H., Kepes, Ungár Gy., sómerek, Rosenfeld I., Wiedner M., ceire mizrachisták, Höhrer P., Stern I., Halpert Zs., Slomovits I. avivák, Szmuck I. 100, Kaufmann K. 210, Kahán H. 100, Klein Cica 114, Rosenberg Jolán 110, Darvas A. 107, Fuchs D. 108, kisebbek 5005 (5854), Silindra: 1 kisebb 60, Silmeghu: kisebbek 240, Siml. Silv. tavalyi írt. 500, Tamada: Kaufmann J. 200, Krémer I. 100.

Targumures: Ideál 185, Mózes J. 175, Deutsch és Braun 174, Sennensieb B. 146, Biedermann V. 138, Kelemen S. 132, Mesztiz H. 124, Sennensieb J. 108, Wollster és Kertész 100, 253 kisebb 6242 (7529), aug. írt. 7084, Tgsacuesc: Csillag F. 100, 9 kisebb 320 (1370), Tinca: Adler S. 267, Kertész Hermané 245, Kun B. 238, Schlesinger K. 238, özv. Schwartz S-né 200, Perlmutter I. 120, Hillinger A. és Steiner M., Timár E. 100-100, 7 kisebb 465 (2073), Vata de Jos: Berkovits I. 250, 3 kisebb 80 (330), Zalau: Turner J. 104,

32 kisebb 1181. Pers. írt.: Lauberer Ilonka, Friedmann Olga, Katz Sári, Schwartz Lilli, Zerindul-mare: Gottlieb V. 180, Gombos Zs. 123, Weisz E. 120, Weisz N., özv. Klein Fülöp-né, Ehrenwald L. 100-100 (1043), összesen 101027.

Imi persely minden alkalomra legjobb cionista propaganda.

Imi zsebpersely:

Cluj: 4 kisebb 131, Dénes 70, Dr. Weisz F., 548, Careii 6 kisebb 65, Gheorgheni: Sárkány I. 132, Halász S., Balázs L., Sonnenklar M., 100-100, 10 kisebb 304 (736), Targumures: 2 kisebb 80 (1629).

Aranykönyv:

Oradea: Mizrachí templ. Wasserstrom S, Glück E. 150-150, Gutfried I. 120, Engländer I. 100, Abraham M., Nussbaum S. 100-100, kisebbek 314 (1034) Altmann Sámuel aranyk. bev. (Eddig 13603) Deutsch Áruház Deutsch J. és neje bev. 500 (5500) Berger S. Klein információjáért 100, 4 esküvőn gyűjt. 292, Néhai Kohn M. Ch. N. bev. (Eddig 10939), Targumures: Sosana lányegylet aranyk. bev. 166 (166) összesen 2092.

Akció:

Bicz: mazkir: Bermann Józsefné, Axelrad Simonné, Mendel M., Leventei M. 100-100, 5 kisebb 220 (620), Careii: aug. 18-i estély jöv. 200, Dr. Fehér mazkir 100, Cluj: mazkir, Dr. Fischer J. 1000, Adler J., Klein Gy., Simon L. 500-500, Schnabel, Biró A., Schwartz I., Léb Ö. 100-100, 4 kisebb 125(2925), KH. propagandaestén somérok pers. gyűjt. 1061, Wedgwood estére felül. 50 SNODER: Gheorgheni: Germanszki S. 1500, Charap S. 1000, Löwi A., Charap M., Halász A., Ifj. Charap Gy. 500-500, 2000, Gross D. 324, Grünstein A., Halász S., Hirsch M., Charap E. 300-300, Balázs V., Bojum N. Horovitz N. 200-200, Kahán E., Vágó A., Grün L., Struhl S., Sámuel S., Smiel J. 100-100, 1 kisebb 50, naptárakért 130 (7404), Ghimesfaget: Bermann J., 200, Dr. Grossberger 110, 4 kisebb 120 (420), Hida: Schreiber Farkasné teadélutánjából 280, Ineu: Veres I., Dr. Kollin à 500-500, Veres I. 300, Veres Ignacné 300 (1600), Mercurea: Grünstein D. 200, Grünberger M., Doff J., Léb J., Rafael M., Nussbaum B., Szmuck Zs., Bermann J., Dr. Török L., Zahari B. 100-100 (1100), Cermelu: naptárért: 30, Ozun: mazkir Kohn D. 100, 3 kisebb 120 (220), Petrosani: roshasonló: Dr. Molnár J. 300, Klein M., Grossmann S. 200-200, Dr. Abraham J. és Hosszmann M. 100-100, 3 kisebb 95 (996) Reghinul: Herzl 655, Sang. Padureni naptárért 70, Sannic. mare: mazkir: Dr. Kaszavitz H. 250, Satmar: újévi üdv. megváltások 1145, Sighet: naptárakért 248. Tg-mures: Szimchasztorazászlók, eladásból 718, naptár 40, újévi üdv. megv. 1650, 11 kisebb 116, Tg-sacuesc: mazkir: Vajna I. 100, két kisebb 100, (200) összesen 22198.

Legeredményesebb az alkalmi gyűjtés családi ünnepnél a Pinkász-könyvvel.

Pincas:

Lugoj: Szidon Baba és Tauber J. esküvőn gyűjt.: Szidon J. és Tauber B. 500-500, Bruder A. 200, (1200), Oradea: Kohn és Weisz esküv. gyűjt. 101, Sighet: Esküv. gyűjt. Halpert Zsóka és Birnberg S. somérok Berger Déri és Kratz L. esküvőjén: Berger Dóra 100, Kratz L. 100, kisebbek 230 (430), Rosenthal Rózi és Ida avivák Smilovits Lenke és Majrovits J. esküvőjén menyasszony és vőlegény 105, Székely S., Birnberg S. somérok, Markovits Papi és Altmann K. esküvőjén Markovits P 100, Altmann K. 100, 6 kisebb 126 (326) összesen 2252.

A snoderadomány nemcsak propaganda, de évi bevételünknek legjelentékenyebb részét adhatja. Mindenki snoderoljon, mindenki eszközölje ki a snodert a templomban.

Templom:

Arad: jul.-szept. snoder: Gáspár S. 300, Kálmán J., Feuer A. 100-100, 2 kisebb 75 (575), Cluj: Monostori-uti templomból: 200, (200), Lugoj: Löffler F. és Neumann M. 500-500 (1000), Sebis: Lefkovits B. 300, Strasser J., Schwartz E., Kohn L., Roth L. 100-100 (700), Zerindul-Mare: Weisz E. 200, Sít. Gheorgheni: Dr. Fenyves S., Montag I. I. 1000, Saphierstein M., Fehndrich M. 100-100, 1 kisebb 50 (1750), Sighet: részl. 204, Tg-mures: Gerson Mátyás és Füst L. 300-300, Fleischmann Vámos S., Szüch D. 200-200, Darvas M., Messer S., Sarer J. 100-100, 6 kisebb 270, okt. hó: Simon M. és Goldschlag A. 500-500, Darvas M., Német A., Sennensieb J. 300-300, Léderer D., Sennensieb B. 200-200, Partos R., Farkas S., Bretter T., Meggyesi H., Sándor M., Kertész R., Frankl S., Bodian L., Reich M., Révész B. 100-100,

5 kisebb 190 (3690), összesen 10089.

Palesztina kopár hegyeit faadománnyal lomboslíjuk. Gyűjtetek és adományozatok virágcsokor helyett szivességet, revansért olajfát.

Olajfa: Gottlieb J.-né 1 fa 250 (összesen 250).

A KKL új bélyege nemcsak adomány, de a legjobb propaganda.

Érték: Tg-mures: 10 képeslapért 50.-, összesen 50.-.

Utólagos részletezések: XI. kimutatásunk Pinkász rovata nyomdahiiba folytán kimaradt. Részletezése: Hateg: Klein I. brith-milája alkalmából Mayer J. és Hirsch H. gyűjt.: Klein I., Grossmann M., Jakob K., Fleischer V., Weil M., Salamon A., NN. I. Rosenfeld 100-100, kisebbek 280 (1080), Sibiu: Dr. Schléssinger N. esküv. Dr. Eliás sürg. megvált. 100 (100), Marton F. esküvőjén Turner E. gyűjt. 426 (426), Petrosani: aug. havi pers. írt. 304 (3064), Hategem m. havi pers. írt. végezték: Grün E., Wolf V., Grossmann Bözsi, Löwy A., Goldstein E.

Cluj persely: Deutsch D. (Kövend) 311, Hotel Transsylvania 237, Stark Csiri 230, Fischer L. 148, Herskovits J. 133, Heller L. 125, Király M. 107, Pollák B. 106, Dr. Fischer J. 105, KKL Iroda 103, Léderer A.-né, Fleischmann K., Radó A. Deutsch Andorné 100-100, 88 kisebb 2821.-, összesen 4827.-

Bistrita: Szept. persürt. részl.: Tabovits és Löwi 169, Banca Comerciala 165, özv. Kallus Lajosné 138, Dr. Halberg Gy. 102, Dr. Bolgár, Dr. Eskeles, I. Pfeiffermann 100-100, 46 kisebb 2191, összesen 3065.

Keren Kalemeth Leisrael Cluj

5679 év óta 5689 Chislev 6-ig Lei 14,184.275.

II. SZAMU KIMUTATAS.

5689 évben Lei 256736.

5689 november havi eredmény: 1-30-ig Lei 109649.

HELYISÉGEK SZERINT:

1. Oradea: KKL. Iroda 25242 (49787), 2. Cluj: KKL. Iroda 16407 (23219), 3. Toplija: Dr. Mózes L. 8579 (8579), 4. Déj: Sternberger Sarolta 3000 (3000), 5. Déva: Özv. Mihály Károlyné, 6. Blaj: Naftáli Ákos 5660 (5660), 7. Alba-Iulia: Ritter S. 4278 (4278), 8. Bistrita: Kallus Lajosné: 38000 (38000), 9. Petrosani: Dr. Molnar Jenone 2625 (7131), 10. Mercurea-Ciuc: Grünstein D. 2428 (5238), 11. Baia-Mare: Blau Dezső 2235 (2235), 12. Zau de Camp.: Pauncz B. 1812 (1812), 13. Odorheiu: Gottesmann L. 1462 (1462), 14. Tasnád: Fischer Józsefné 1450 (1450), 15. Vulcan: Berkovits Irén 1397 (1397).

Varviz: Noé I. 1276 (1276), Curtici: Ohrenstein F. 1085 (1085), Uioara: Salamon E. 1057 (1057), Beclean: Hirsch Martonne 963 (2794), Huedin: Dr. Kornhauser B. 845 (845), Bogdand: Fekete M. 750 (1770), Seini: Fried Erzi 734 (734), Lunca (Petrosenihoz): 568 (568), Ahigres: Zeiger Ilonka 561 (561), Chisineu: Prinz E. 513 (2513), Satmar: Dr. Steinberger E. és Borgida 500 (8736), Ivamica: Adelstein S. 341 (341), Babela: (Bogdandhoz): 320 (320), Sarmasul-m.: Grünfeld Fanni 300 (300), Lechnia: Mandl J. 151 (151).

A második szamu kimutatásban az első 15 között nem szerepelnek azon városok, amelyek november hó folyamán KKL eredményeiket nem küldték be a cluj irodának. Tehát az első 15 mindig egyhavi valóságos képét mutatja annak, hogy mely városok fejtettek ki eredményesen munkát a KKL érdekében. Az első kimutatással összehasonlítva mindenki láthatja, hogy mely nagyvárosok tevékenysége rendszertelen, vagy hiányos. Az állandó munka kell eredményezze, hogy az egyes városok minden hónapban szerepeljenek a kimutatandó városok között. Csak a rendszeres állandó tevékenység hozhat eredményt.

A KKL haifai nagy földvásárlása új életet jelent egész Palesztina számára, de a Palesztinán kívül élő zsidóságnak is. Új lehetőségek, nagy kilátások fűződnek a KKL-nek ehhez a nagyszerű cselekedetéhez. Palesztina kapuja, a haifai öböl, immár zsidó nemzeti vagyion. Nem kételkedünk benne, hogy a KKL vezetőségének ez a nagyszerű cselekedete minden barátunkat arra fogja ösztönözni, hogy újabb nagy adományokkal támogassák a KKL-t, hogy ebből a nagyjelentőségű földvásárlásból folyó kötelességeit továbbra is teljesithesse.

ADOMANYAGAK SZERINT:

Persely 1830	73096.50
Aranykönyv	2818.—
Biztosítás	7500.—
Akció	19219.50
Érték	80.—
Pinkász	245.—
Templom	2100.—
Különböző	540.—
Paleszt. film.	2999.—
Olajfa	500.—
Imi zsebpersely 7 drb.	551.—

5689 nov. 1-30 Lei 109649.

Legjobb persely: Pauncz Béla, Zau de Cămp 600 lei

500 leies perselyek: Fekete M. Bogdan 500.

400 leies perselyek: Reich S., Zau de Cămp 470, Sámson, Odorheiu 450, Frank Zs., Déj 421.

300 leies perselyek: Guttmann Hermanné 322, Seini: Dr. Schlesinger 311, Cluj: Grosz M. 301.

Decemberben minden helység, minden perselyt kiürítsen.

PERSELYEK:

Aghireș: részletezetlen 561, **Alba-Iulia:** Mendel Manóné 260, Judovits J. 220, G. ünföld V. 200, Kóvári A. 193, Rosenfeld A. 173, Klein Mórné 172, Ritter S. 155, Fried Edéné 150, Kélin F. 143, Simon Testvérek 112, Herzlinger M-né 109, Gidáli J. 101, Steiner A., Ellenbogen M., Handelsmann A. 100—100, 28 kisebb 1356 (4278), **Babla:** Weisz I. 216, Glück M. 104 (320), **Baia-Mare:** Weiszberger és Gottlieb ürt. 592, Salamon Perach ürt. 504, Weisz S. ürt. 322, Lébi H. ürt. 339, Blau-Weiszberger ürt. 271, Léderer L. 207 (2235), **Beleanu:** részletezetlen 948, **Bogdand:** Zussmann A. 250, **Chisineu:** kisebbek 113, **Cluj:** Özv. Löb Jakabné, Mózes L. 240—240, Kelemené 239, Nierenfeld 222, Dr. Kohn 215, Dr. Balázs 206, Grünblatt S. 202, Kishitbank, Spielmann J. 200—200, Boskovits I. 190, Farkas Margit 188, Abrahám Irén 175, Voianu 162, Löbli L. 160, Moskovits F. 160, Özv. Grünwald Samuné 150, Fischer L. 150, Dr. Hamburg J. 147, Brüll H. 141, Blummé 124, Fenyő H. 122, Neumann M. 120, Weisz L. 116, Pollák B. 101, Ludovits S., Sole, Silbermann, Dr. Fischer J., Sámuel M., Bernát, 100—100, kisebb 9489, Irodaperselyből 74 (14631).

Déj: Rosenzweig J. 200, Rosenzweig M. J. 160, Özv. Rosenbergné 134, Biró L. és Gy. 130, Dr. Nass Endrené 120, Noé Izidorné 104, Hirsch Samuné, Wolf, Rosenzweig Vilmosné 100—100, kisebbek 2931, részletezetlen 500 (5000).

Déva: részletezetlen 3600 (3600), **Huedin:** kisebbek 845 (845), **Ilvamica:** Mendelsohn L. 116, Adelstein S. 135, 1 kisebb 90 (341), **Lechinja:** kisebbek 151, **Lona:** Samuel A. 150, 10 kisebb 418 (568), **Mercurea-Cluc:** 19 kisebb 578 (578), **Odorheiu:** Hirsch L. és Izsa-kovits B. 150—150, 23 kisebb 712 (1462).

Oradea: Rein M. 289, Weisz M. 263, Nussbaum S. 212, Deutsch, K. I. 212, Promotheus rt. 200, Kohn M. 180, Jakobi I. 168, Kalmár A., Pásztor Stefi, Lőrincz Arthur 163—163, Kasziner Salamonné 160, Boegos S. 157, Klein S. 154, Victoria Nationala 150, Jachel J. 143, Oppenheim V. 142, Dr. Jónás E. 140, Dr. Amigó D. 139, Parisien 131, Hoffmann A. 130, Pallas kávéház 122, Grünstein S., Dr. Markovits, Freifeld Szmuelné 120—120, Gyapjuipar rt. 115, Gutfried I. 115, Weiszberger S. 113, London A., Székely I., Urán M. 110—110, Vadász J. & Comp. 109, Steiner Emilné 106, Kertész M. 105, Özv. Widner Farkasné 103, Özv. Meer Mórné 102, Dr. Spitzer M., Frenkel I., Dávidovits J., Dr. Goldmann A., Salzberger J., Kálmán F., Ploss G., Park áruház, Gutfried Simonné, Glück D., Dr. Weimann J., Nissel M., Dr. Vass I., Sieszovits J., Dr. Kohányi R. 100—100, 914 kisebb 15243/22224).

Petroșani: Fehérvári L. 222, Feuerwerker I., Roth B., Gárdos A., Dr. Molnár J., 100—100 (400), 54 kisebb 1763 (2385), **Sarmagulmic:** részletezetlen 300, **Seini:** 27 kis. 432 (734), **Tasnad:** Kepes Gy. 232, Leitner B. 165, Schwartz S. 120, László I., Dr. Fischer L., Dr. Weisz B. 100—100, 16 kisebb 653 (1450).

Toplita: Gráb M., Dr. Schwartz L. 150—150, Marmor M. 120, Bermann, Bokor E., Gottlieb F. 100—100, 22 kisebb 1160 (1880). Perselyürítést végezték: Freund K. és Friedmann O., Dr. Schwartz L., Ujhelyi D., Grün J. 100—100, 32 kisebb 800 (1100), **Uioara:** Kohn és Társa, Dr. Dénes A., Salamon F., Dr. Benjamin I., Kohn és Löb, Ehrenwald J. 100—100, 12 kisebb 457 (1057), **Varfuz:** Mózes S. 257, Noé I. 200, Abrahám B. 109, Adler K. 130, Kohn S., Rubin S., Rubin A. 100—100, 2 kisebb 280 (1276), **Vulcan:** Hirsch

S. 129, Berkovits F. 109, 23 kisebb 859 (1397), **Zau de Cămp:** Reich L., Seidner L., Léb M., Haas A., Kurlander B., Hirsch G. 100—100, 4 kisebb 132 (1802).

Imi persely nőlad legyen Minden alkalomra készen legyen.

Imi zsebpersely. Cluj: Dénes L. 103, Feusermann A. 85, Berger Rachel és Lea 60, Dr. Rachel Klompus 200, kisebbek 103 (551).

Aranykönyv az élet könyve Benne légy megörökítve.

Aranykönyv: Deutsch Postóáruház Deutsch és neje bev. 500 (eddig 6000), Dr. Bárdos I. 352, 2 kisebb 110 (Mizraci templomadományok Altmann S. bev.) (eddig 14165). Aviva-Barisszia kulturdélutánján kis Aviva és sómerek gyűjt. 138, Friedmann és Klein esküvőn Winkler Rózsika gyűjt. 610, Aviva Barisszia bev. (eddig bef. 9803), néhai Kohn M. Chave bev. esküvői gyűjt.-ből 132, Gottlieb Helénke 808, Stein B. 100, Jeremiás Henriké 200 (eddig bef. 12047).

AKCIÓ:

Blaj: Chanuka: Szegő L. 500, Grün G. 400, Naftáli V., Simon S., Simon A., Dr. Friedmann M., Herzlinger Gy. 200—200, Eisikovits Gy., Pollák M., Trencsiner H., Genad I., Kaufmann J., Citrom J., Stein A., Stark M., Nadler B., Eisikovits M., Genad V., György M., Lázár A. 100—100, Salamon S. 200, több kisebb 320 (3720), Roshas. akció:

Naftáli A., Grün G. 100—100, kisebbek 400 (600), Herzlinger Gy. 500, Naftáli V., Dr. Friedmann M. 200—200, Salamon S., Löb Gy. 100—100 (1100), összesen 5420. **Bistríta:** A Bar-Kochba kultúregylet rendezvényének tiszta jövedelmének 50 százaléka 3800 (3800), **Chisinau:** mazkirakció: Elekes B. 100, **Curtici:** Roshas. akció: Ohrenstein F. 190, Weisz B. 120, Lebovits H. 100, 16 kisebb 675, összesen 1085, **Dej:** Aviva-Barisszia és Nőegylet közös gherlei rendezvénye 2000, Roshas. akcióból hátralejt: 1000 (1200), **Déva:** Jom kippur snoderért: Laufer V. 300, Riesel J. 250, Mahler I. és Izsák A. 200—200, Dr. Szegő E. 100, **Roshasono-akció:** Komjáthi B. 500, Naftáli M., Hollós A., Jónász L., Kohn J., Rapaport I. 100—100, Sabbath-Suvah: Lévi B. 100, 1 kisebb 50, Szukkosz-akció: Dr. Laufer A. 500, Löwi L., Seidenfeld F., Löwinger R., Grünwald F. 100—100, 3 kisebb 110 (3210), **Petroșani:** teaestély jöv. 239, **Toplita: Kelemenpataki hitközség adománya 1000,** Biedermann A. 200, Bermann L., Grab A., Grimm J., Dr. Mózes L., Dr. Schwartz L. 100—100, kisebbek 750, gyűjt. végezték Balabán és Friedmann (3450).

A snoder nemcsak propagandá, de állandó bevételi forrás, olyan lehet mint a persely.

Tempomadományok. Chisinau: Ungár J., Benjamin J., Marghittai A. 100—100 (300). **Cluj:** Goldstein-féle imaház snoderje 300, Sat-

mar: snoderek 500, **Toplita:** Bermann L., Bokor E., Grab A., Grimm J., Dr. Mózes L., Schapira J., Dr. Schwartz L., Struhl M., Ujhelyi D. 100—100, 2 kisebb 100 (1000).

Pinkasadományok. Cluj: Braun Szerén és Stein Dolly esküvőjén 345 lei.

Különböző adományok. Blaj: Pollák M. és Löb Gy. fogadásából 160, **Cluj:** N. N. Giszkalay Vitéz Benőnál megváltásáért 180

Népszerűsítések a Keleti Kajemethelet a Palesztina film bemutatásával.

Film. Mercurea-Cluc: filmbevételeit 1850, **Toplita:** filmbevételeit 1149, **Oradea:** Néhai Nyu Rózsika dunamjának megvált.-ra Weisz Lea és Goldstein V. 100—100.

Propagáljak a KKL-t a legszebb palesztinai tájképek bélyegekké.

Érték. Blaj: KKL. levelezőlapok eladásáért 80 (80)

Ha gyermek születik, örömben, bánatban, ültessünk egy fát Erec Jiszraelben, amely a zsidó nép megújodásának forrása, az élet szimbóluma.

Olajfa. Cluj: „Jehudit” Megbold. Weissburg Ödönné halála évford. alkalmából nevére és kertjébe 1 olajfa, (október 4) „Jehudit” Kiszlev 12-e alkalmából megbold. Weissburg Ödönné nevére és kertjébe 1 olajfa 500 (500).

Utólagos részletezések. Chisinau: Prinz E. 250, Fon M. 230, Sugár D. 154, Mailender Gy. (Tela), Steiner J. (Tipar), Özv. Lebovits Henriké 100—100, 28 kisebb 1066 (2000).

Keren Kaiemeth Leisrael Erdélyrészi Irodája.

Erdélyi Tamara olajfakertje

Kertet ültetünk a kis Tamara emlékeztére. Olajfakertet és Erec völgyében, vagy a Jeruzsálemet övező hegyek egyikén, hogy időtlen időkig megmaradjon ennek az ártatlan, drága csöppségnek, ennek a fiatal cionista csemetének emléke, akit a kegyetlen sors bimbójában tört le és nem engedte, hogy terebélyes fává izmosodjék. Mert a kis Tamara cionista lányka volt a szó nemes értelmében, héber volt a neve és parányi gyermeklelke az őtutad első ébredésétől kezdve a zsidó gondolatvilággal telt meg. Hiszen legjobb cionistáink, legjobb barátaink egyikének, a marosvásárhelyi Dr. Erdélyi Emilnek volt egyetlen gyermeke, akinek bölcsője és ágyacskája fölött cionista szülők és cionista barátok simogató szeme és túlradó szeretete örködött.

Most, hogy oly hirtelen elment a kis Tamara, ez a baráti kör elhatározta, hogy élő emléket állít neki. Bár ez a drága gyermek ott él mindenkinek szívében, aki egyszer látta őt, mégis maradnia kell valaminek, ami tartósabb a törékeny emberi szívnél és emlékezéssé váljon. Meg aztán hogy is fejezhetnék ki Erdély cionistái szívből jövő részvétüket megszomorított barátjuk és küzdő társuk, Dr. Erdélyi Emilnek szemben, mint azzal, hogy a kis Tamarának Palesztina földjén egy-egy fát ültetnek. Egy fát ültetnek Erdélyi Tamara nevére, amely nőni fog, mint a gyermek, terebélyesedni fog és örök időkig fogja hirdetni népünk megújodásának himnuszát.

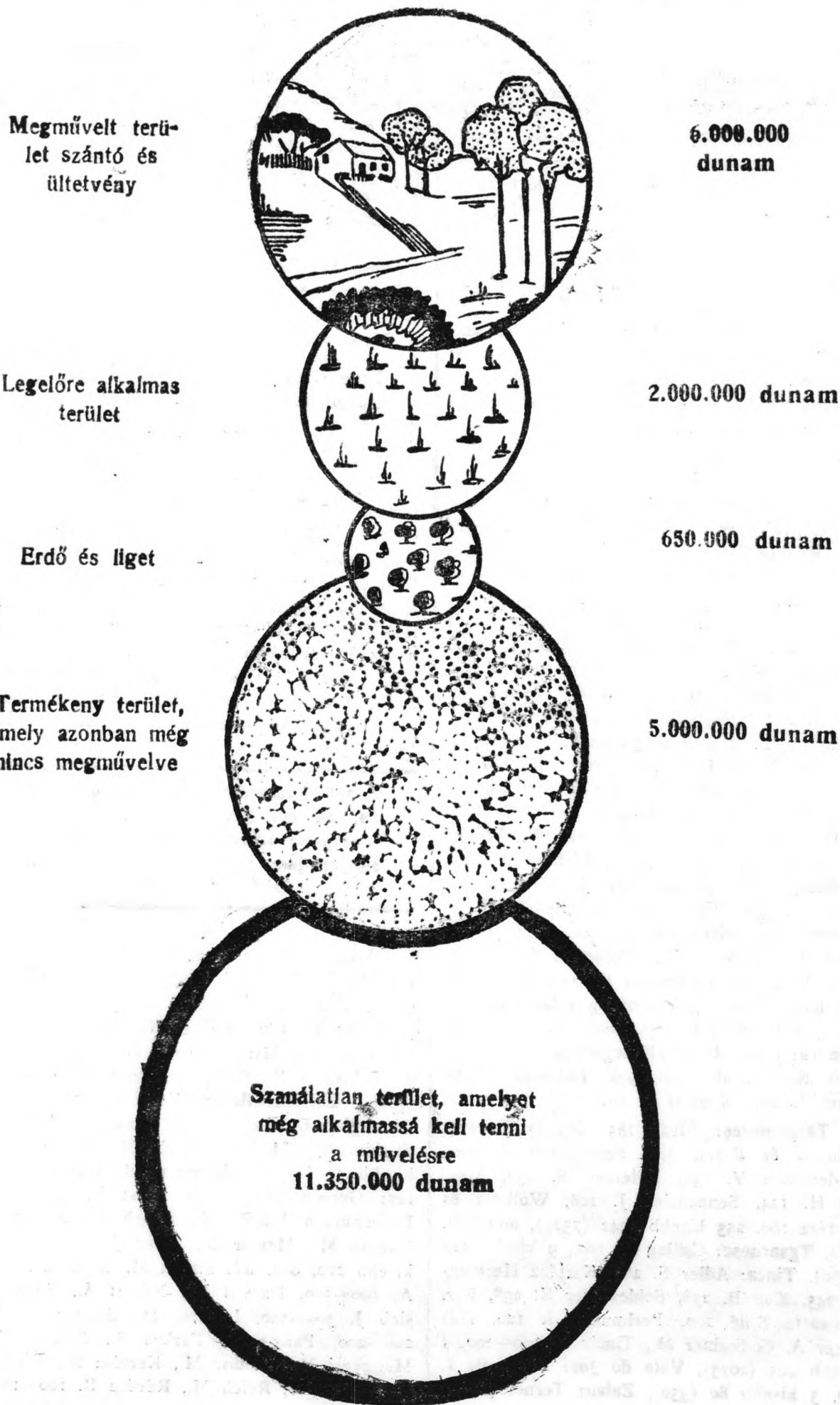
Erdélyi Tamara olajfakertjére eddig a következő adományok érkeztek be:

- Dr. Marton Ernő 2 fa, 500 lei,
- Dr. Weissburg Chaim 2 fa, 500 lei,
- Dr. Krémer Armin 2 fa, 500 lei,
- Léb Ödön 2 fa, 500 lei,
- Jámbor Ferencné 1 fa, 250 lei,
- Ohlbaum Etus 2 fa, 500 lei,
- Rosenfeld Sándor 2 fa, 500 lei.

Törvény

A közigazgatás egységesítéséről. Fordította Dr. PAP JANOS **Ara 200 lei** Kapcsoló az Uj Kelet könyvosztályában — Cluj

Erec Jiszrael földje

Kedd, 1928
A
sel
A mag
Budapest,
pénteki ülés
gyalása sor
a szociálde
amely több
-- Mintho
arra hogy
káros szánc
tuk, hogy
gyalásában
nem veszi
óta állandó
a közszaba
mértékben
máynak n
képviselők
Mar
den
A rom
(Cluj-Kol
Kelet hatá
nek szociál
egész euró
esnek homk
Magyarorszá
gól a nemze
zében és eb
postai lap re
na egykori
keresők
Mama Gy
képviselője.
tamenl kor
szédel, de
francia és jog
dasági kérdé
an résztvevő
huzsacszend
és figyelem
tozásokot, n
nyok. Külö
megállapítá
meggyőződés
Európában
huzsacszend
A
ada
1906 nyar
tamenl az
közti az adó
azt a kedv
hátralejtők
lerőhatók. N
rom evre k
ében több
dotta:
-- Igaz h
a népek az
hátralejtők
kefuzését.
egyszer a p
azzal a got
is fizethes
kor azt go
ha törvényi
van hosszab
megfizetni,
megvan a
Na
12
Mélyen

A magyar szociáldemokrata képviselők passzivitásba akarnak vonulni

A magyar képviselőház általánosságban elfogadta a hárszabályrevíziót

Budapest, dec. 17. A képviselőház pénteki ülésén a hárszabályrevízió tárgyalása során Farkas István felolvasta a szociáldemokrata párt deklarációját, amely többek között ezt mondja

— Mint hogy semmi reményünk sincs arra, hogy a kormányt és a többséget káros szándékától eltérítsük, elhatároztuk, hogy sem a javaslat további tárgyalásában, sem a részletes vitában nem veszünk részt. A kormány 1922 óta állandóan és tervszerűen csorbítja a közszabadságokat és egyre nagyobb mértékben kiterjeszti hatalmát. A kormánynak nincs oka arra, hogy most a képviselők jogait csorbítsa. A parla-

ment a régi hárszabályok alapján nem vált munkaképtelenné. Ellenkezőleg, a kormány nem tudja törvényjavaslatokkal kellően foglalkoztatni. A hárszabályok szigorítása korlátozná a képviselők szólásszabadságát. Megnöveli az elnöki jogkört, anélkül, hogy garanciát adna az elnöki pártatlanság biztosítására. Mégsem misíti az 1848-as alaptörvényt, amikor a többség határozatából alkalmazott cenzurával a képviselők a naplókban kitérőlhettek és ilyen módon a sajtót is megfélemlítheti. Epen ezért a szociáldemokrata párt a kormány reakciós politikájának következményeire

minden felelősséget elhárít magától de továbbra is vállalja az ellenőrző szerepét. Ha pedig ellenzéki kritikái kötelességének teljesítésében a többségi önkényt találja magával szemben, akkor fel fogja vetni a kérdést, hogy az adott körülmények között milyen magatartást tanúsítson és milyen eszközöket a nép érdekeinek megvédésében.

A szociáldemokrata képviselők kivonulása után Rubinek István előadó reflektált a vitában elhangzott ellenzéki felszólalásokra, majd a képviselőház többsége általánosságban elfogadta a hárszabályrevízióról szóló javaslatot.

Ingyen kap minden vevő egy kellemes ajándékot az „**IDEAL**” kalapüzletben
 Cal. R. Ferdinand (v. Wesselyényi ucca) 8. szám. (Sipos-ház.)
 A legdivatosabb **bársony, filc, Solé** és **Velour** női kalapok **vételáron** alul a fülhalmozott készlet miatt.
 Férfikalapokat 48 óra alatt a legszebben formál és alakít gyári áron.

iparfejlesztési törvény javaslatát. Ennek a vitájában két ízben is nagy beszéddel vett részt Maniu, aki kifejtette, hogy a gazdasági erők fejlesztése történhetik vagy természetes, vagy mesterséges uton.

Szerinte az egyes gazdasági ágak természetes fejlődése sokkal jobb, sokkal üdvösebb és helyesebb, mert így biztonságosabb, organikusabb és ennek következtében erősebb a megteremtett gazdasági rendszer. De ha a nagy világválságra való tekintettel a mesterséges fejlesztés eszközeihez folyamodunk, amidőn ezt megteszük, két fontos dolgot nem szabad szemelől tévesztelnünk. Az egyik az, — ugymond, — hogy ezen mesterséges fejlesztés ne ártsón a már meglévő termelési ágakkal foglalkozó társadalmi erőknél, másfelől, hogy az az anyagi erő, amellyel egy kormány vagy más hatóság rendelkezik, ezen mesterséges fejlesztés előmozdítására, ne használassék fel politikai célból és politikai eszközül.

A politikailag szubvencionált iparvállalatok

— Jól tudjuk, — folytatja azután Maniu — és Önök tudják legjobban még abból az időből, mikor mint ellenzék állottak szemben a kormánnyal, hogy valahányszor arról volt szó, hogy valamely vállalat vagy gyár engedélyeztetsek, vagy még inkább hogy államilag gyámolítottassék, az egyes kormányok mindig csak arra törekedtek, hogy olyan vállalatokat engedélyezzenek és segítsenek, amelyekre azután adott esetben biztosan számíthatnak. És éppen azán

az ilyen vállalatok és intézetek voltak a legnagyobb akadályai az ellenzék többségére, kormányra jutásának.

A törvényjavaslatot nem fogadja el Maniu, mert — ugymond — a mi gazdasági véleményünk szerint államsegélyekkel, szubvenciókkal ipart teremteni, legalább egészséges ipart teremteni nem lehet és így az a szubvenció és államsegély mindenekelőtt arra lesz alkalmas, hogy a politikai erkölcsöket megromítsa s hogy az állam azon szubvenciókkal korrumpáltakat képes szolgáljni.

Maniu Gyula hitvallása a gazdasági demokráciáról az 1906-os budapesti parlamenti ciklusban

A román miniszterelnök husz évvel ezelőtt ugyanazt a programot hirdette, mint ma

(Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tud.) A román kormány elnökeinek személye bátran állítható, hogy az egész európai politikai élet érdeklődésének homlokterébe került. Különösen Magyarországon keltett élénk visszhangot a nemzeti parasztpárt választási győzelme és ebből az alkalomból több budapesti lap remisszenciákat közöl Maniu egykori budapesti parlamenti szerepléséről.

Maniu Gyula, ma tiszta ügyes terület képviselője az 1906-10. évi magyar parlament korszak alatt gyakran tartott beszédet, de nemcsak a belügyi, kulturpolitikai és jogügyi vitákban, hanem a gazdasági kérdések tárgyalásában is behatóan részt vett. Ezek a beszédek ma, egy huszasztendős történelmi távlatból nézve is figyelembe véve a beállott óriási változásokat, rendkívül érdekes olvásmányok. Különösen azért, mert ezekből megállapítható, hogy Maniu politikai magyarázata és harci taktikája, — ami Európában egyedül álló jelenség, — husz esztendő óta sem változott.

A helyes pénzügyi politika feladata

1906 nyarán tárgyalta a magyar parlament az adóhatalmokat, amely egyebek közt az adóhatalmokat fizetésére nézve azt a kedvezményt tartalmazta, hogy a hátralekötött két éven keresztül legyenek kifizethetőek. Maniu ezt a kedvezményt hátrahagyta és kivánta kiterjeszteni és beszédeiben többek között a következőket mondotta:

— Igaz hogy a javaslatban megadatik a népeknek az a jog hogy kérhesse az adóhatalmokat hosszabb idő alatt való kifizetését. Engedelmet kérek ha már egyszer a pénzügyi kormány meglekél ozzal a gondolattal hogy esetleg később is fizethessék az adóhatalmokat, akkor azt gondolom, sokkal helyesebb, ha törvényileg kimondjuk, hogy joga van hosszabb idő alatt a hátralekötött megfizetni, mert az a jóindulat, amely megvan a pénzügyi kormányban, nem

meg minden alantas közegben, akikkel a népek dolga van.

Mi, akik ismerjük azokat a nehézségeket, azokat a vezérléseket, amelyeknek a nép ki van téve akkor, mikor bizonyos joga megőzése céljából kérést kell benyújtania,

udjuk, hogy ez a kedvezmény mely itt biztosítva van, csak papíron van meg. A dolog t. i. úgy szokott történni, hogy ömög a nép a jegyzőhöz és kéri, vegye fel a keresést, hogy az adóhatalmokat később fizethesse meg. A jegyző rendszerint kidobja a házból, ha pedig nem dobja ki, díjazást követel, dacára annak, hogy ki van mondva hogy nem kell díjazás; bélyegekre kell pénz és mindenféle vexációkkal bosszantja, úgyhogy a nép, mintsem, hogy kitegye magát ilyen vexációknak, inkább kifizeti adóját saját anyagi érdekeinek figyelemkívül hagyásával.

Ugyanezen a nyáron Maniu nagy beszédet tartott a pénzügyi társas költségvetésének tárgyalásakor.

— A helyes pénzügyi politika feladata az, — ugymond, — hogy az ország gazdasági menetét egyfelől helyes irányba terelje, másfelől pedig, hogy az államháztartás súlya olyan egyéneket, akik gyengébb erejűeknél fogva magukat sem tudják tisztességesen fenntartani, abszolút ne, vagy csak csekély részben terhelje, hanem terhelje azokat, akik az állam modern berendezéséből, amely a legtöbbbe kerül, a legtöbbet élveznek.

A földművelésügyi társas tárgyalásánál mondotta Maniu a következőket: „Mi azt az álláspontot foglaljuk el, hogy

az állam kötelessége minden kisebb, gyengébb existenciát támogatni abban, hogy közgazdasági léte biztosítható, de azt akarjuk, hogy ez az istápolás egyforma legyen és egyenlő az ország minden népére nézve”

Ugyanezokor történt, hogy Leugyel Zoltán szóváltette a román pénzügyminiszter működését. Erre hosszasan válaszolt Maniu Gyula:

— Elismerem, — ugymond, — hogy a román bankok hála Istennek prosperálnak, Ennek azonban nem az az oka, hogy nagy kamattal dolgoznak és hogy nyúzzák a népet, hanem más: a takarékoság. Nálunk, a román takarékpénztárainál, aki hivatalnok, az hivatalnok és nem „úr”, hanem valódi szolgája a népek és nálunk a takarékpénztári emberek nincsenek tízezrekkel fizetve, hanem meg vannak fizetve néhány száz forinttal, a mi nek kövélkezéteben természetesen a bank prosperál.

— En az alsófehérmegyei bankok egyik legnagyobbikának vagyok az ügyésze. Százával hoztak fel példákat, hogy mi mentettünk meg nem i magyar embert néha éppen a magyar takarékpénztáraktól. Nem akarok ezeknek szemrehányást tenni, mert ezek is szolid intézetek, csak konstátalom, hogy amíg mi nyolc-hét és hat százalékkal dolgozunk, addig a magyar takarékpénztárak nem egyszer túlhaladják a 10 százalékos és sokkal szigorúbbak a behajtáskor.

1906. őszén tárgyalta a parlament az

Ne vegyen Rádiót vagy alkatrészt

addig, amíg nem hallotta az **ELECTRICA** szenzációs teljesítményű gépeit. Díjtalan bemutatás **Rádió-Szalonunkban**. Kívánságra bárki lakásán vételkötelezettség nélkül készülékeinket üzembe helyezzük. Alkatrészek nagy raktára. Kérje terjedelmes nagy árjegyzékünket.

ELECTRICA

Cluj, Piata Unirii No. 28.

Eladás nagyban és kicsinyben! Eladás nagyban és kicsinyben!

Nagy karácsonyi szörmevásár! Nagy karácsonyi szörmevásár!

Minden olyan vevő, aki 5000 lejre vásárol egy gallerra való szörmet, aki 20.000 lejre vásárol egy gyermek szörmebundát kap ajándékba

IZRAEL JÓZSEF szörmeáruházában Cluj, Calea Victoriei 2. szám.

Mélyen leszállított árak mellett árusítom az összes raktáron levő szörmeáruimat. Kérem győződjön meg olcsó áraitmról.

Katonaság és rendőrség őrzi Hoover amerikai elnököt Argentínában

A Hoover ellen tervezett merénylet miatt letartóztatott diák kijelentette, hogy társai feltétlenül végrehajtják a merényletet

Buenos-Aires, dec. 17. Az Egyesült Államok új elnöke, Hoover, tegnap este érkezett meg Buenos-Airesbe.

Az argentinai rendőrség rengeteg letartóztatást fogantatott Hoover megérkezése előtt. Az összes ismert anarchistákat őrizetbe vették és csak Hoover távozása után fogják őket szabadon bocsájtani.

Az a Searson nevű anarchista diák, akit a Hoover ellen tervezett vasúti merénylet miatt tartóztattak le, kijelentette a rendőrségen, hogy ő maga helyezte el a bombát a vasúti síneken, amelyekon Hoover vonatának kellett áthaladnia.

A letartóztatott diák kijelentette a rendőrségen, hogy rengeteg segítőtárs van, akik minden körülmények között végre fogják hajtani a Hoover ellen tervezett merényletet. Az argentinai hatóságok minden intézkedést megtettek Hoover elnök védelmére. A pályaudvaron a köztársasági elnök fogadta Hoovert a kormány tagjaival együtt.

A pályaudvar nagy katonai kísérettel szállta meg, a pályaudvar előtti téren egy teljes lovasszereg teljesítet szolgálatot, az utakon pedig mindenütt megerősített rendőrorjáratok őrkölnek.

A Buenos-Airesi lakosság lelkesen ünnepelte Hoovert, aki szombaton hajón tovább utazik Montevideoba, majd Rio de Janeiro lesz délamerikai útjának következő állomása.

Budapest, december 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délelőtt amerikai rablóbandaadás történt Budapest legelőkelőbb üzleti negyedének egyik utcájában, a Bálvány-utcában.

Délelőtt tizenegy órakor ebben az utcában óriási nagy volt a forgalom. Szlovák Péter bolliaszolga, a Stein Mór esőer-

nyőgyár alkalmazottja, rendes utjára indult. Hóna alatt egy börténáskával, amelyben négyezer pengő volt, a közeli postakapitányok felé igyekezett, hogy a pénzt ott befizesse. Ezt az utat Szlovák mindennap ugyanebben az időpontban tette meg. Egyszerre Szlovák elé lépett egy jólöltözött, magas férfi és a cigarettázó bolliaszolgától udvariasan lüszet kért. Szlovák előzékenyen nyújtotta cigarettáját, de a következő pillanatban hátulról erős lökést kapott, úgyhogy valóságosan rábukott az ismeretlenre, aki valóságosan visszalökte. Most utabbi még erősebb lökést kapott és egy súlyos, tompa tárgyjal fejbeütötték. Szlovák megtántorodott, ugyanakkor az ismeretlen kikapta hóna alól a táskát és társával együtt vad futásnak eredt.

Mindaz egy pillanat alatt játszódott le és a járőreket csak Szlovák segélykiáltásaira lettek figyelmesek. A menekülő banditák nagy egéruat nyertek, de ekkor már hatalmas tömeg üldözte őket.

Az egyik sarkon egy fiatalember utolérte a táskát visző rablót és gúncos vett neki. A bandita elbukott és a táskát elejtette. Ekkor többben odaérek és sűrű embergyűrű vette körül a rablót, aki eszéhez folyamodott.

Hirtelen felpattant a földről és a hátszerebéhez kapott, mintha revolvért akarna előrántani. Erre a mozdulatra a körülötte állók hanyathobok szétfutottak. A rabló felhasználta a zavart és elmenekült. Többen üldözték, de az ismeretlen olyan nagy egéruat nyert, hogy elfogni nem tudták. A rablóbandaadásról jelentést tettek a rendőrségnek, amely széleskörű nyomozást indított a vakmerő banditák kézrekerítésére.

kosság miatt negyvenötven embernek kellett elpusztulnia, amíg egy harmadik törzs közbenjárásával a két ellenséges törzs között békét lehetett teremteni. Ha már egyszer megkezdődött a vérbosszu, akkor az mindig több és több áldozatot követel mert az egyik gyilkosság maga után vonja a másikat.

A Craa Gora déli és keleti részén, Észak-Albániában és Novipazar vidékén a vérbosszu még mindig fennmaradt. Ezeket a vidékeket él a Balkán legharciasabb nemzetsége. Törökök, szlovák és albánok élnek itt még törzsi beosztásban és mind a három nemzete elismeri a vérbosszu jogosultságát. Ha valakit ezen a vidéken megölnek — nő és sohasem lehet áldozat — akkor a család azonnal tanácskozára ül egybe és kimondják, hogy a kiöltött vérért bosszút kell állni. A vérbosszút rendszerint a meggyilkolt teteme mellett különféle eskücseremoniók között mondják ki, a gyilkosnak elküldik a meggyilkolt véres ingének egy darabját, ami arra int, hogy óvakodjék a vérbosszút esküdő család vagy törzs tagjaival találkozni. A vérbosszút sohasem hajtják végre alattomosan, hanem mindig szemtől-szembe. A gyilkos saját családjától kér oltalmat, ha a család kicsi, akkor a gyilkos törzsétől kér segítséget. Ritka az olyan eset, amikor a család vagy a törzs a segítségét megtagadna. A család, ha már foglalkozott az esettel, akkor értesíti a meggyilkolt családját, hogy a gyilkost meg fogják védeni. Erre aztán a két törzs között élet-halál harc kezdődik. Ilyenkor a gyilkos a házból csak a fegyvereket kiséretében megy ki. A harc sokszor évekig is eltarthat. Nyá-

Remington

Tárgu-Muresen, Révész Ernő

ron rendszeren fegyverszünetet köt egymással a két törzs, mert a nyáron dolgozni is kell és ilyenkor a treuga déit, albán nyelven bessát tartanak. Ha a gyilkos megkapja a bessát, akkor egészen bátran elmehet a meggyilkolt szülőfalujába is, ilyenkor nem történhetik semmiféle bántódása, sőt ilyenkor a gyilkost barátságosan meg meg is vendégelik.

Ha vérbosszúért harcoló két törzs megújja a hadakozást akkor egy harmadik törzshöz fordulnak békéköveté- tésért. Ilyenkor a békét kiált a mezőkön nagy ünnepélyességgel kötik meg és a törzs tizenkét legerősebb embere a biliára vagy a koránra megesküszik, hogy nem fogják egymást bántani többé. Sokszor a gyilkosnak nagyobb váltságpénzt kell fizetnie. Ha a harcok alatt a gyilkos életben maradt, akkor fegyvertelenül el kell mennie a sértett törzs táborába és itt a nyakára egy kést és egy pisztolyt kötnek. A kést és a pisztolyt a sértett törzs vénei ceremóniák közben leveszik a gyilkos nyakáról megcsókolják és azt mondják neki,

— Eddig te a mi hőhéruunk voltál, ezután barátunk és testvérünk leszel! A béke megkötése után nagy mulatságok vannak. A meggyilkolt véres ingét és fegyverét eltemetik és ezzel a két törzs közötti viszály utolsó emléket is eltüntetik.

Ha aztán a sok ital következtében az ünnepi ebéd is elsül egy puská, a harc nyomban újra kezdődik.

Az albán vérbosszu

Miért ölte meg Cia Vucsitri Cena bég gyilkosát, Bebi Alkibiadest

Belgrád, dec. 17. A prágai törvényeségi tárgyalásteremben elhangzott lővések Európa figyelmét ismét az ősi albán vérbosszura hívták fel. Cena bég gyilkosa, Bebi Alkibiades az áldozata most a vérbosszunak, akit Cena bég egykori szolgálója lett agyon. Cena bég Crysin családjá a Kossovo és Dreniza vidéken élő albán törzsek között a legelőkelőbb és ez a család már régóta igen nagy szerepet játszik az albán nép, de az egész Balkán történetében. Cena bég családjában nem él tulságos albán nemzeti érzés, ellenben annál jobban van bennük kifejlődve a család tagjaiban a családi és törzsi együvértarozás érzése. Még nem is olyan régen a család teljesen nemad életet élt és sem a török szultánnak, sem pedig a Szandzsákban parancsoló Ferenc Józsefnek sem sikerült ezt a családot a modern életnek megjelöl életformákba belekényyszeríteni. Cena bég családjá tulajdonképpen nem is volt soha albán irredenta, csak mindenáron meg akarta őrizni az albán családok régi szent hagyományait, amelyek között ott van a vérbosszu is.

Cena bég családját a bég meggyilkolásával halálos sérelem érte sőt nemcsak a családot, hanem a régi Szandzsákban élő albán törzsek valamennyiét. Az albánok becsületkódexe ilyen estekre a vérbosszút írja elő. Sem bíróságok, sem bírói ítéletek nem tehet-

nek jóvá ilyen gyilkosságot. A vérbosszu törvényei szerint a vérbosszu végrehajtására elsősorban a család tagjai vannak kötelezve. Cia Vucsitri, a prágai tárgyalási terem gyilkosa sok évig a szolgálója volt. Cena bégnek, albán fellogás szerint Cia Vucsitri ezáltal a Cena bég családjának a tagja lett. Hogy a gyilkosságot Cia Vucsitri a család tagjaival egyetértésben követte-e el, vagy sem, az az albán törvények szerint teljesen mellékes. A család tagjai valószínűleg jobban szeretnék volna ha Cia Vucsitri nem a tárgyalás előtt követi el a gyilkosságot, hanem csak a tárgyalás után, mert a család tagjai Alkibiades Bebitől a tárgyalás folyamán hallani szeretnék volna hogy kik voltak tulajdonképpen a felbujtói.

Alkibiades Bebinek a meggyilkolásával azonban a vérbosszu még nem fejeződött be. Ha Cena bég családjának a tagjai valaha az életben még megtudják, hogy ki volt Cena bég gyilkosának a felbujtója, akkor a család tagjai még mindig arra vannak kötelezve, hogy a felbujtót is megöljék. A vérbosszu azonban nemcsak a felbujtóra terjed ki, hanem azért a vérbosszu esetén a gyilkos egész családjának lakolnia kell és a gyilkos egész családját is halál fenyegeti, sőt vannak esetek, amikor nemcsak a család, hanem a gyilkos egész törzsét éri a vérbosszu. Nagyon gyakran előfordult már, hogy egy gyil-

INGYEN ADUNK

1000.- leies készpénzvásárlásnál 1 mosóruhára való anyagot. 2500.- leies készpénzvásárlásnál egy 6 személyes damasztgarnitúrát! Már 200.- leies vásárlásnál is minden vevő ajándékot kap.

Olcsó karácsonyi nagyvásárunkon

Heller & Molnár

divatnagyrúháza

Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferdinand 15.

Mutatvány árak:

Mosóruhák:

Mintás mosó delének és creponok	Lei 33.-
1-a Sport és tenniaflanelék	" 39.-
Divatmintás jóminőségű rhablanelék	" 45.-
Kitűnő-mosó, divat cerna barchetek	" 58.-
Csikos francia ruhabáronyok	" 85.-
1 ingnek való 3 mtr. mintás zellir	" 125.-

Vászon és fehérnemű:

Fehérnemű batiszt fehér	Lei 28.-
Fehérnemű batiszt szines	" 29.-
Vastagszáru mosott vászon	" 33.-
1-a fehérnemű chiffonok	" 39.-
6 drb. szines férfiszabkendő	" 85.-
6 személyes fehér damaszt-abrosz	" 190.-

6 személyes szines damasztgarnitúra 6 drb. szalvétával	Lei 250.-
1 ruhára való 3 mtr. tisztá gyapju divat férfiszövet	" 780.-
1 ruhára való 3 mtr. gyapju poplin női ruhaszövet	" 780.-
Duplaszréles műselyem colin, ruhákra minden színben	" 195.-
1 mtr. egész francia finom crepe de chine	" 550.-
Perzsamintájú ágyló szőnyeg	" 125.-

Vidékre utánvétellel küldünk!

Gyomor-, bél-, cukor-, vese- és légző-metegségek legjobb orvossága a

SZTOJKAI-ásványvíz

Kitűnő borviz. Cluji fölérakát. Bognár és Szántó Rt.

K

Rendk

A kormány

Cluj-Kolozsvár tudósító dos költségvetés pénzügyi év kezdett, köztudott, hogy a Garovetkeztében a katasztrófális ily az állam málsira zsugor a kérdés alapja elhatározási legi szeszörvnyások fog es termelés és f a szeszadóbében. Ebben az tárgyalások a a szeszipar v sával. Arról v adótörvény n a gabonaszesz az aromtizál engedik a kor de legalább is az ipari pálin

Ujra en

A tranz

Bucuresti-B Uj Kelet tudósítók lecsillapod piac egyre jav Nationala szo devizaigénylé fontkurzuson. zel 30 ezer fo bank. Ugyanc

szombaton. 27 ezer font leies kurz

A két tétel hát 3000 font Nationalának lett a bankok nia. Decembe 112 ezer font 32 ezer fonto tartalékokból bati eredmén jelent. A Ban ezer fontsterl

több főváro egyenesen e

ami azt jelen nosok, akik ták el devizá tották azokat tulzott óvato hogy a maxi ellenében ma lyamon fogna Nationalától, lesznek.

Tekintettel tionala által lyok, melyek tettek a picon

Közgazdaság

Rendkívüli közgyűlést tartott az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége

A kormány radikális segítséget helyezett kilátásba a szeszipar helyzetének megjavítására

Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától. A közel hétmilliárdos költségvetési deficit, amely a folyó pénzügyi év első tíz hónapjában keletkezett, köztudomásúan onnan ered, hogy a Garofid-féle szesztörvény következtében a legális szeszfogyasztás katasztrofális mértékben visszaesett és így az állam szeszdobévétele is minimálisra zsugorodott. Az új kormány a kérdés alapos megfontolása után arra az elhatározásra jutott, hogy a jelenlegi szesztörvényen gyökeres változtatásokat fog eszközölni az illegális szesztermelés és fogyasztás letörése, illetve a szeszdobévételek fokozása érdekében. Ebben az irányban már folynak a tárgyalások a pénzügyminisztériumban a szeszipar és a horttermelők bevonásával. Arról van szó, hogy az új szeszdobévételek megalkotásáig leszállítják a gabonaszesz adótételét, megszüntetik az aromatiszási kötelezettséget, megengedik a koncentrált szesz árusítását, de legalább is 30-ról 40 fokra emelik fel az ipari pálinka hígítási limitjét.

Az új helyzettel kapcsolatban az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége vasárnap délután három órakor a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tanácstermében rendkívüli közgyűlést tartott Wertheimer Miksa elnökletével. A nagy érdeklődés mellett lefolyt közgyűlésen megvitatták a szeszipar jelenlegi helyzetét és ezzel kapcsolatban szükségesnek mutatkozó lépések megtételére a közgyűlés egységes határozatot fogadott el. A határozatokkal kapcsolatban a közgyűlés a jövőben szükségesnek látszó intézkedések megtételére, vagy esetleges megállapodások perfectálására az elnökségen kívül egy meghatározott számú elnöki tanácsot delegált.

A közgyűlés különböző indítványok letárgyalása és elfogadása után megállapította a Szövetség új ügyrendjét és megszövegezte a szükséges alapszabály-módosításokat. Végül a szövetség új vezetőségének megválasztására került sor.

Ujra engedélyezik a bankközi devizaforgalmat

A tranzakciók likvidálására kliringhivatalt állít fel a Banca Naționala

Bucuresti-Bukarest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától. A múlt heti pánik lecsillapodása után a belső deviza piac egyre javuló képet mutat. A Banca Naționala szombaton az összes bankok devizaigénylését kielégítette 807 lejcs fontkurzuson. Ezen az árfolyamon közel 30 ezer fontot dobolt piacra a jegybank. Ugyancsak

szombaton a Banca Naționala circa 27 ezer fontsterlinget vásárolt 807 lejcs fontkurzuson az exportőröktől.

A két tétel közötti különbözetet tehát 3000 fontsterling, amelyet a Banca Naționalának a maga tartalékaiból kellett a bankok rendelkezésére bocsátania. December 12-én, a lejcs napján, 112 ezer fontot, december 13-án pedig 32 ezer fontot kellett a jegybanknak a tartalékokból piacra dobni, a szombati eredmény tehát lényeges javulást jelent. A Banca Naționala által vett 27 ezer fontsterlingen kívül

több fővárosi és vidéki bank is egyenesen az exportőröktől vásárolt devizákat.

ami azt jelenti, hogy a devizatulajdonosok, akik ezelőtt csak titokban adták el devizáikat, vagy maguknál tartották azokat, egyre inkább engednek túlzott óvatosságukból, mert tudják, hogy a maximált áron eladott devizák ellenében maguk is ugyanolyan árfolyamon fognak devizát kapni a Banca Naționalától, ha esedékes fizetéseik lesznek.

Tekintettel arra, hogy a Banca Naționala által életbe léptetett rendszabályok, melyek eleinte idegességet keltek a picon, meghozták a kívánt ered

ményt, a pénzügyminisztérium hozzájárulásával

a jegybank elhatározta, hogy a december 10-iki körlevélben foglalt szigorításokat enyhíteni fogja.

illetve ismét meg fogja engedni, hogy a bankok egymás között is köthessenek devizaügyleteket, természetesen 807 lejcs fontkurzus mellett. Az egymásközötti devizaügyleteket a bankok kötelesek azonban naponta likvidálni és a Banca Naționalánál a napokban létesítendő kliring utján kompenzálni. A kliring naponta egyszer, szükség esetén pedig kétszer fog szolgálatot teljesíteni. Abban az esetben, ha a Banca Naționala azt fogja tapasztalni, hogy a lejcs árfolyamának védelmére életbe léptetett intézkedéseket a bankok szigorúan végrehajtják, akkor

a jegybank újabb könnyítéseket fog a devizaforgalomban megengedni.

A jegybank új devizapolitikájával kapcsolatban a kormány kicserélte Cezar Dimopolt, a pénzügyminisztérium delegátusát a központi devizaelnököző hivatalnál és helyébe C. M. Tejanut, a Casa de Depuneri helyettes vezérigazgatóját nevezte ki.

Modern esillárokat olcsón vásárolhat

Constructio-nál

Piața Unirii 32. Telefon 83. Szakszerű villany- és csengőszereles

Karácsony két napján szünetelni fog a teherforgalom. Bukarestből jelentik: A karácsonyi ünnepekre való tekintettel a CFR vezérigazgatósága közli, hogy december 24-től 25-ig virradó éjszaka 12 órakor az egész ország területén felfüggesztik a tehervonatok közlekedését. December 27-én, éjjel 12 órakor a teherforgalom ismét megindul. A két ünnepnap alatt csak néhány vonat fog közlekedni, a nélkülözhetetlen fogyasztási cikkek szállítására.

A Középeurópai Lloyd. Bizony László közgazdasági lapjának karácsonyi száma gazdag tartalommal jelent meg, mely a kiváló és érdekes romániai, szlovenszói, magyarországi és jugoszláv cikkek egész sorozatát nyújtja. A romániai anyagból kiemeljük Berglei ter Hans, a Hermannstädter vezérigazgatójának és Kun Richárdnak, az Erdélyi és Bánáti Kereskedőtestületek Szövetsége elnökének cikkét, valamint a lap egy szenzációs cikkét, amelyben Maniunak régi, a magyar parlamentben tartott közgazdasági vonatkozású beszédeiből közöl frappáns és ma különösen aktuális idézeteket.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Kedd: Kék mazar. (Bányász István vendégszereplésével. Karácsonyi Ili és Tompa Béla főlépésével. Bérleten kívül, rendkívül olcsó mozhelyárakkal: 70, 50, 40, 30, 20 és 15 lej. A közönség között a Bányász-kiallítás három szép képét sorolják ki. Sorsjegy nincs. Mindenki megkaphat jegyével részt vesz a sorsolásban. Sorozatszám 184.)

Szerda: Eltörött a hegedűm. (Operett-újdonosság, először. A budapesti Királyi Színház legújabb nagy szenzációja Jazz és cigánymuzsika versenye. Karácsonyi Ili, Betegh Bebi, Kun Magda, Sólyom Győző, Tompa Béla, Ihász Aladár főlépésével. Premiérbérlet 19 szám. Sorozatszám: 185.)

Csütörtök: Eltörött a hegedűm. (2. adás. Napibérlet 19 szám. A Sorozat 186.) Péntek: Eltörött a hegedűm. (3. adás. Napibérlet 19 szám. B. Sorozat 187.)

Szombat d. u. fél 4-kor: Kis Lord (Gyermekelőadás. Kun Magdával, Ihász Aladárral. Nagyon olcsó mozhelyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 188.)

Szombat este fél 9-kor: Eltörött a hegedűm (4. adás. Napibérlet 19 szám. C. Sorozatszám 189.)

Vasárnap délután fél 3 órakor: Piros bugyellár. (Szentgyörgyi István főlépésével, nagyon olcsó mozhelyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 190.)

Vasárnap délután 6 órakor: Muzsikás Ferkó. Operettrepariz, új szereposztással. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 191.)

Vasárnap este 9 órakor: Eltörött a hegedűm. (5. adás. Bérletszünetben. Sorozatszám: 192.)

Hétfőn délután fél 4 órakor: Janosi és Juliska. Bakfis-csinyek. (Grim meséje filmen. Mozielőadás a gyermekek részére. 20 és 10 lejcs helyárakkal.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Kedden fél 4 és fél 6 órakor: Nagyhercegnő és a pincér. (Helyárak: 20 és 10 lej.)

Szerdán fél 4 és fél 6 órakor: Nagyhercegnő és a pincér. (Az egyetlen hivatalos és hiteles filmfelvétel 8 felvonásban. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Csütörtökön fél 4 és fél 6 órakor: Nobile Eszaksarki expedíciója. (Helyárak: 20 és 10 lej.)

A híres iklódi

Iparos Jeschiva gyártmányu asztali kuglizók megint kaphatók 500 lejért. Támlárie Thora im Derech Erecez Iclod, jud. Someș.

Pénteken fél 4 és fél 6 órakor: Nobile Eszaksarki expedíciója. (Helyárak: 20 és 10 lej.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor: A Sátán városa. (Nagyszabású tanulmányos, kalandosfilm 7 felvonásban. Ezenkívül tréfás képek, világesemények. Helyárak: 15 és 10 lej.)

A színháziroda közleményei:

Eltörött a hegedűm. Nagy premijére lesz szerdán este a magyar színháznak. A budapesti színházi évad legújabb és leghíresebb operettjét, az Eltörött a hegedűm-et fogják bemutatni igen gondos előkészületek után, teljesen új kiállítással, pazar díszletekkel, vagyont föl nem mérő ragyogó toilettékkel, parádés szereposztásban. Alighanem az Eltörött hegedűm lesz az idei évad ugynevezett nagy sláger-operettje.

Kedden este Bányász István főlépése mozhelyárakkal, képsorsolással. Óriási feltűnést keltett az egész városban a színház buffetjában elhelyezett képkiallítás. Bányász István, aki pár évig igen szeretett tagja volt színházunknak s aki sokszor kacagatta meg a közönséget groteszk tréfáival, táncával, körülbelül 40 festményét állította ki s egyik szebb képén, mint a másik. A képek eladási árából akar Bányász István a délvidekre utazni hogy betegségére enyhülést találjon.

Kedden este a színpadon is fel fog lépni vendégként Bányász István egyik legjobbjában szerepében a Kék mazarban, Lehar gyönyörű operettjében. Ezen az estén három nagyon szép képet fognak a közönség között kisorsolni. Ennek dacára igen olcsó ugynevezett mozhelyárakkal tartják meg az előadást: 70, 50, 30, 20 és 15 lejcs kerül egy-egy jegy. Sorsjegy nincs! A megváltott jegy egyúttal a sorsjegy is így, aki színházba megy kedden este nemcsak egy gyönyörű Lehar operettet kap, nemcsak parádés szereposztást (Karácsonyi, Betegh, Tompa), hanem egyszerűen reménye lehet arra is, hogy egy maradandó értékű Bányász képet nyer.

Menjou film a magyar színházban: Nagyharcegnő és a pincér 20 és 10 lejcs helyárakkal.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

A Román Opera műsora. Szerdán, december 19-én kőkvánatra adja elő az Opera, John Sullivan világhírű tenoristával a főszerepben, a Tosca-t. A Tosca címszerepét ezúttal az ebben a szombati előadásban fellépő Aca de Barbu éneklte, aki most tért vissza külföldi tanulmányújáról. Vasárnap a Trubadourt adja elő az Opera ugyancsak Sullivannal a főszerepben.

Kedd: Maria del Carmen. Jose Falie Y. Codina drámájának bemutatója.

Szerda: Tosca (John Sullivan vendégfellépésével. Aca de Barbuval, Sochul-schival.)

Csütörtök délután: Ifjúsági előadás. Péntek: Álarcosbál. (Aca de Barbuval, Andreescuval, Sochul-schival.)

Szombat: Maria del Carmen, másodszer. Vasárnap délután: Ünnepnapok, vigjáték. Vasárnap este: Trubadour John Sullivan vendégfellépésével, Lia Poppal és Nestorescuval.

Hirdessen az Uj Keletben

AZ ACÉLTÜNDÉR

Szöke férfi állott mellette.

Látták Önök fiatal férfi-istent ábrázoló görög szobrokat? Látták-e az előreugró vállakat, a dülledt mellket és a széles csipőt? És megfigyelték arcán a kerek, a filozofikus derűt, ami a képíró mindenkor arra készítette, hogy koszorút véssön a homloka fölé? Nos, ez a szöke fiatal férfi, aki a halott fejénél állott, ilyen volt egészen! Csak-hogy könnyek pergették le husos arcán, néma, belső fájdalom szaggatták, de nem tört meg. Ott állott asszonya mellett, akivel bizonyára együtt kopált a szellős, cugos deszkaházban. Most egyenesen állott az előreugró vállával. Mint a fiatal Apolló az athéni régészeti múzeumban.

A pap kijött és még néhány igét cselelt a cvikkeres Diogenessel, azután a gyászolók vállukra vették a halottat, kint a templomajtó előtt megállottak, borítsa utóljára Görögország napja sugarával a kihűlt szépséges embertelemtest. A koporsó azután lefedték.

A menet megindult. Elöl a két pap, a keskeny fekete kocsi mögött pedig a férj és a szomszédok. Előbb még mellette cuppogtak a sárban, azután egyre mögötte maradtak és a közeli uccasarkon a férj már egyedül kísérte asszonyát az örök élet homába.

Az idegent nem a városok modern részei szokták vonzani: A pérai nagyut és Bécs ringje, Szófia Trgovskája és Athén hatalmas sugárutjai között nincs olyan karakterisztikus különbség, hogy az ember érdemesnek tartaná a tanulmányozásukat. Az ósdi részek érdeklik folyton az embert, akkor is, ha már elintézték egy régi városrészt. A várfal olyan terjedelmes Szalonikiben, hogy nemcsak közvetlenül körülötte, hanem alatta is elterjednek régi uccák, némelyek sikátorzerűek, mások majdem modernek. A Galerius-kapu fölött és alatta is keleti forgalom zajlik, fönt egy gimnázium, előtte térség, fák, padokkal és a gimnázium ifjai itt gyakorlatoznak. E gyakorlato azonban teljesen elütnek a mieinktől, a görög sportgyakorlatok újra megelégednek ebben a testkultuszban. Nem kell csodálni, ha emberek órákhozát nézik a gyönyörű, erőt és ügyességet árasztó testritmust. Mondották nekem később, hogy vasárnap is tartanak ilyen sportgyakorlatokat zene mellett és ekkor tömegek szórakoznak mellette.

Csönd van erefelé, a tudomány büszke komolyságának levegője, alant azonban a széles diadalív alatt, amelynek csak a közepe maradt fenn, gögös dokumentuma annak a római császárnak, aki pasztorból lett caesar és augustus, vad volt, csupa szenvedély és pogány türelmetlenség, babonás és keresztényeket üldöző, ennek a barbárnak az emléke körül még keleti élet zajlik. A roppant kövek relifjein kétezer néhány száz év előtti csatajeleneteket lehet látni. A néző persze nem az uralkodóra gondol, hanem a művészre, talán fogoly perzsák voltak, vagy leigázott görögök, akik kőbe alkották korintuszi levelekből való koszoruját, sárkányait, harci kélcerekü kocsiáit. Talán épen perzsa művész volt, aki meg-

mintázta és kivészte a hódítók pogány gyönyörűségére a némes perzsa harcosokat, amint a parvenü Galerius elé vonultak büszke fejű és megalázott szívvel. Dudva burjánzik a diadalív felső síkjain, apró sürgönyrudakat plántáltak közéjük a kőbe, mellette a mérszárosok, a gyümölcsösök és ózterek bódéi, hajcsárosok rekedt ordítózása, öblöshangu ujságrikkancsok lármája, uccai árusok szótoki versenye.

Ebben a koncertben állok és nézem azt a szöke görög leányt, akiről nyomban meglátszik, hogy nem erre neveltek. Nézem, amint a kicsiny asztalon babrál a kiterített portéka között. Fésűket és bajuszkeféket, csattokat, női hajdíszeket, celluloidból való olesó árut dícsért és csábításul néhány kilós teknősbékát tett ki az asztalára. Sokan körülállották ezt a furcsa üzletet, nem a fésűk, hanem a kicsiny teknősbéka miatt, megsimogatták a páncélját, röhögtek, amikor esetenül megmozdult, senki felémelni nem merre, pedig mindnyájuknak ez volt a becsúgya.

Nos, látom, hogy két fiatal nő megy az asztal felé, egyikük kiválaszt egy fésűt, ujjával kérde, mi az ára, a görög leány franciául husz drachmát kér érte. A vevő tizet mutat az ujjával. Az alku létrejön, a fésűt becsomagolják és halálom, amint a vevő mondja, így szóról-szóra a másiknak:

— Megeszem a teknősbékát, ha az igazán schildkraut.

— Te — viszonozza a másik — én azt mondom neked, még ez a teknősbéka is link. Istók uccse, én megnézem magamnak, nincs-e valami gépezet a páncélja alatt.

Magyar leányok voltak, artistanők, amilyeneket mindenütt találni lehet a keleten, egészen Alexandriáig, talán túl azon. Indiában is. Ezek itt egészen jóképűek voltak, egyiknek, aki vette a fésűt, duzzadt, érzéki szája volt, tömpe orra és vastag csipője, de azért könnyen mozogott, a másik soványka volt, az ideges nők vonásaival a képén, az ujjai is csupa idegesség és szapora mozgásu.

Bátran fölemelte az állatot, megnézte a puha hasát, a ficánkoló lábát és komédiás mozdulatokkal odamutatta a közönség felé, amely nagy felkesen megtapsolta a bátor leányzót.

Itt tapasztaltam, milyen önfelédten kedves a görög név. Egy asszony bokré tát vitt valahová és azonnal átadta a „művésznőnek” egy férfi, aki a taps hallatára leugrott a villamosról, a karján csingó koszoruról tépett le néhány virágot, egy mérsáros befutott a boltjába és egy borjuszívet hozott ki, azzal hódolt, tarka papírral és aranyfűsttel cicomázta föl, ahogy a városban az uccára kifüggesztett friss birkák kitakarított belsejét szokás.

— Ez nagyon ügyes attrakció volt magától üdvözöltem, miután vége lett az ünnepevésnek. Magának bizonyára egyéb számaival is ilyen sikerei vannak!

Sápadt arcán pillanatig a meglepődöttség pirossága futott végig, de gyorsan egyensúlyba került és egyszerűen, minden emóció és alakoskodás nélkül megkérdezte, nem vagyok-e valami bransbeli, nincs-e mulatom valahol,

olyan jóvialis képem van, megérdemlem, hogy jól menjem az üzletem. Ismertem őt már magyar zsidót, akinek még messzebb volt üzlete, Angorában bizony és briliáns boltokat csinált.

Szaporán beszélt, nem engedte, hogy a rólan táplált hitét nyomban megcáfoljam, a barátja ezalatt bement megszólalt venni egy gyümölcsbódéba. Egy fiút alatt közölte velem, hogy a másikba egy néger legény szerelmes, aki nappal kirakat, este résztint akrobata, résztint parkett-táncos, jól megy nekik itt, de azért ő is szívesen felbontanák a szerződést, lehet velük beszélni.

— De velem nem lehet — jegyeztem meg, amidőn végre mégis megszólalhattam — én egészen más szakmabeli vagyok.

A kilétem nem érdekelt, tovább ömögött belőle a szó, örült szegényke, hogy férfivel is beszélhet az anyanyelvén. Leadta minden cicomázás nélkül élete történetét. Apja egy cimbalomgyárban hangoló volt Pesten, de sokat ivott, aztán állástalan lett, az anyja már nem bírta a sok varrást, elküldötte őt, a legidősebb gyermekét egy irodába, ahol reggeltől estig dolgozott havi hetven pengőért, akkor meggondolta a dolgot és aristanő lett, de olyan gyöngén fi-zették, hogy azt mondta, inkább megy külföldre szerencsét próbálni.

— Anit én kinondok kérem, az meg is szokott történni, mert én ilyen vagyok. Nem is volt valamirevaló artista számom, csak úgy vaktában csináltam, mert elhatároztam, hogy kimegyek. Előbb táncoltam, csakhogy táncolni, azt ma már mindenki tud, ugye, egész vas nőnek kell lenni annak, aki meg akar élni a lábából.

— Akkor bizonyára énekelt. Érzem, magának egészen jó szopránja van.

— Rosszul érzi. Nekem olyan hangom van, hogy azzal Görögországban még mulatni sem szabad, nehogy kiállani a publikum elé. Mit gondol, ezek a görögök muzsikusk műveltségű nép és ha énekelnek nekik, amilyen indolatosak, kivágnának a tengerbe.

— Ha nem táncol és nem énekel, mondja, akkor mivel szórakoztatja a közönséget? Látom, hogy akrobata, mutatványokat nem csinál ezekkel a keskeny, zörgő csontjaival.

— No hát, most csodálkozom, én igenis akrobataszám vagyok, én vagyok az acéltündér. Vagyis van egy partaterem, aki láncot tép és kardot nyel és föattrakciója, hogy a fejem köré késeket hajít. Nem kínai ember, hanem maláj, nagyerejű, de jószívű és ha ivott nem is csinálja meg ezt a számot, mert attól tart, hogy a szemébe hajthatná a kést. Előadás előtt megvizsgálom a pulzusát és én határozom meg, lesz-e késelés, vagy sem.

— Veszedelmes mesterség!

— Nem szolid attrakció, az már bizonyos, mert a füleim mindig veszedelmben vannak. Egy deszkához vagyok feszítve, nem mozdulhatok husz percig, mert egy mozdulat és vége, a koponyámba szaladhat a kés. De ha vége a számnak, olyan tapsot kapok, hogy Fle-ta is megirigyelhetné érte. A testem körül van spēkelvő acélrészekkel és én mint egy tündér tiündöklök ki az acélból.

Szabó Jenő

divathálóegységek nagyruházásában
Nagy karácsonyi vásár!

1 m. mosott vászon	Lei 29.—
1 m. mosó crepp	" 33.—
1 m. flanel	" 33.—
1 m. diff in flanel pasztel színekben	" 48.—

— És hogy hajol meg a tapsokra?
— Ez egy külön attrakció. A maláj a deszkát velem együtt a magasba emeli és meghajlítja. Aztán bevisz a színpad mögé.

— Persze vannak hívások is?
— Esténként némelykor tizszer hívnak, úgy, hogy elajulok és úgy öntöznek fel a kulisszák mögött.

Nem tartom általában a művészetet valami nyugodalmas pályának, de ez igazán megborzoztató. Amikor az acéltündér meghívott, hogy menjek, nézem meg a számát, a barátja kijött és hozzánk csatlakozott. Egy marék zamatos, friss füget gyömöszölt a zsembem és a szavamat vette, hogy eljövök.

— Nem kell félni, — biztatott, amikor elváltunk — kétszáz drachmából megussza!

Ez a nő a jó szimatjával meglátta a természetemet. Tudta, hogy én, mielőtt a nagybögöbe ugrom megszoktam kérdezni a cigánytól, mibe fog kerülni.

(Folyt. köv.)

LITHYNIA Gyógyító
Pápmási ásványvíz
Gyomor-, vesé-, hólyag-, epe- és csu-
bantartó. 1. jóbb orvossága. Képv. let.
DACIA viztelítő-üzem. — Cluj, Calea
Regele Ferdinand

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri köztétel egy szó 5 lej, vastagabb
betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej.
Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény
Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés
levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg
mellékelve van. Eljegyzési díjak 250 lej,
előfizetőknek 150 lej.

Mérlegképes köny-
velő, német-magyar
levelező, azonnali be-
lépésre állást keres.
Orakönyvelést is vállal.
Megkeresések
„Mérlegképes” jellegre
kérleknek. 13.7

Nagy raktárkészlet
miatt elárult tiz,
bársony, Velour és
és Sole kalapokat
150 leitől, beret
sapkák 80 leitől.

Hecht
kalapüzem Cluj, C.
Reg. Ferdinand 30.
Dej, Calea Traian
9. Női és férfi kalap-
okat fest, formál
és tisztít szaksze-
rűen és jutányosan.

Sapát, vérszegény
és gyöngy gyerme-
keknek adjunk a
hídeg évszak be-
állítását
EGGER EMULSIOT,
mely a legjobb
csukamáj olajból
készül. — Kapható
minden gyógyszer-
tárban és drogé-
riában.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Az áll- törvény

December
utolsó dátum
egyének, a
váltak, —
által. — a
szerzésében,
sági ügyeik
még annaki
fixálta, amel-
kormányzása
vezetaturak
galmát dultá

Kétszázdrachmából meg-
ussza!
Ez a nő a jó szimatjával meglátta a
természetemet. Tudta, hogy én, mielőtt
a nagybögöbe ugrom megszoktam
kérdezni a cigánytól, mibe fog kerülni.

(Folyt. köv.)
ber 31-ig a
meghatározot
érvényesítik
gársági ügy
véglegesen, s
rülhet csak i
a fájo sebet
jogok kormat
legesen rende
abban, hogy
menti többs
kormány eg
tekinteni az
rális rendezé
jük, sőt elvár
szabadságjog
naris biztos
ez része szán
raduának ha
tekintélyes
jogokból a pr

Már pedig
nak teljes mé
rebe igen sok
sebségi, els
számára ezt
semmiesetre
hogy nyugat
az emberi mé
nyilvánított
kénytelen, egy
csomó produk
felmorzsolódi
megtehetette
az egész pártu
volt az ember
az emberek
erkölcsi pártu
résztül kifacs
minisztrációja
ségek, mel
fenntartották
elienségéig tel

A kormány,
gazdasági pro
gen tőke bec
gyülemlet meg
elvének igaz
megszünteti
idegenként va
mánya terület
kon kívül edd
állampolgársá
akik munkát
igazolták, hogy
gástan polga
Franciaország
nagyja, mely
kívül született
a francia po
ezek a polgár
ország felvira
zálatanná tenni.
De
szempontoktól,
ménye az, ho
zálatanná tenni.
telepedett és b
nek révén becs